

Z E M P L É N .

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

ELŐFIZETÉS ÁR
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.
Bérmentelen levelek csak ismert közéleti fogadtatnak el.
Készítők nem adatva vissza.
Egyes szám ára 20 kr.
A szállítás minden garmondor díja 20 kr.

HÍRDETÉSI DÍJ:
Hivatalos hirdetéseknek:
Minden egyes sor után 1 kr.
Azonnali bélyeg 20 kr.
Kiemelt díjazottak s körrel ellátott hirdetésekért termékek szerint minden 1 centiméter után 3 kr számítatik.
Állandó hirdetéseknek kedvezmény nyújtatik.
Hirdetéseket a „Zemplén” nyomdába küldendők.

A millennium megünnepléséhez.

Magyarország ezredéves fenállásának méltó megünneplése foglalkoztatja az elméket és szíveket.

Ezer esztendeje annak, hogy a magyarok itt laknak. Nemszak az az ő érdemük, hogy önnönmagukat, annyi balszerencse s oly sok vizsaly között fenntartani s a kulturépek sorába felküzdeni bírták: hanem legfőképpen az, hogy a nyugat-európai civilizáció békés fejlődésének védőbástyául szolgáltak. A magyar nemzet e tekintetben jogosan vindikálhatja magának az egész nyugati Európa elismerését.

Ezer esztendő a nagy mindenségben, az égitegek életében, a világok idejéhez mérve ugyan nagyon kevés; de egy nemzet életében igen is jelentékeny mennyiség. Es ha még azt is figyelembe vesszük, hogy csak a kontinensen élő nemzeteket, népfajokat számítva mi magyarok 8 milliónyi számunk dacára is maroknyi nép vagyunk: akkor önnfenntartó erőnk, bátorságunk és szívósságunk önmagában is dicsőség és biztosítékul szolgál még hosszabb ideig való fennmaradásunkra.

Midőn a magyar nemzet ezer éves európai életét imponzáns módon jubilálni fogja, kettős feladatot teljesít, kettős célt akar elérni. Az egyik szól a múltnak, őseinknek; a másik a jövőnek, utódainknak.

Visszatekintve, üdvözöljük a honalapító ősokeket és a hazának ez ideig fenntartóit, elődjeinket. Kiemeljük érdemeiket, lerójuk hálánkat, kegyeletünk köteles adóját és ezzel beigazoljuk, hogy nem romlott el a magyar nép, tudja szeretni hazáját és tisztelni ősei emlékeit. Előre nézve: lelkesítjük utódainkat, hogy legyenek méltók a honalapítókhoz s azok örökét megvédjék, megtartsák, mert még jöni kell, még jöni fog egy jobb kor, mely után buzgó imádság epedez százerek ajakán!

A magyar nemzeti közérzet már évek

előtt elhatározta az ezredéves fennállás megünneplését. Ma a kivitel nagyszerűségére nézve csak nagyobb garanciát látunk abban, hogy a kormány is magáévá tette ezt a nemzeti ügyet, segít a társadalomnak az ezredéves ünnep programját megállapítani, s a kivitelben közre fog működni.

Köztudomású dolog, hogy kilátásba van helyezve az ezredéves ünnep alkalmára nemzetközi kiállítás megtartása, — továbbá a parlamenti remek új palota megnyitása, a Szabadság-szobor, a Munkácson emelendő Árpád-szobor, az Andrássy- (s tán több) szobor leleplezése, Pusztaszeren a főrendi és képviselőház országgyűlésének megtartása. Talán egy Panteon megnyitása stb. stb.

Ehhez a nagy nemzeti ünnephez s az ünnepiességek sorozatához méltó pontozatot indítványoz a Győri Független Újság.

Indítványozza, hogy a magyar hazának minden hazafiának érző lakosa, akinek idegen hangzású neve van, a millennium megünnepléséig magyarosítsa meg nevét s a nemzeti nagy ünnep emléké mintegy külsőleg is magyar hazafivá kerüljenek. Akik ezt megteszik, unokáik is áldani fogják emlékeiket.

Részünkről meglehetően szeretettel csatlakozunk azokhoz, kik ezt a hazafias javaslatot pártolják s megtoldjuk avval a javaslattal, hogy az ezredéves ünnep bekövetkeztéig minden idegen hangzású községnevét gondoskodják magyar hangzású új elneveztetéséről. Kövessék a közmivéledési egyesületek e tekintetben vármegyénk példáját!

Mily lélekemelő lenne is az, ha majd az ezredéves ünnepre betóduló külföldiek itt mindenfelé csupa magyar neveket találkoznának, s már ebből is kedvező impressziókat nyervén, beszélhetnének otthon a magyar állam hatalmas megizmosulásáról, fejlődéséről, — jövőjéről.

Ezeket a javaslatokat bizonyára támogatnák a kormány, a törvényhatóságok és a társadalom is hazafias kötelességből.

Föl tehát polgárok, községek, honfitársak! Készülődjék minden idegen hangzású családi- és községnevét birtokosa a nagy nemzeti ünnep megtartásáig nevét megmagyarosítani, hogy ama nagy napon közösen énekelhessük el:

S merre zúgnak habjai
Tiszának, Dunának,
Árpád hős magzatai
Felvirágozának...

Szögyény Imre †.

Valódi mintája volt a régi jó táblabíráknak, azok összes kiváló erényeivel fölékesítve, s még gyöngéiben is kedves és rokonszenves. Tiszta antik jellem, erős kötelességérzet, önzetlen törekvés mindenkiért jót tenni — csak azért, mert a nemesség kötelez. Javakorabeli férfiú volt már, midőn a kiváltságos osztály összes előjogait aldozatul hozta a korszellemnek, de az előjogok fejében viselt kötelességeket érezte és gyakorolta egész életén át. Lelkében megmaradt nemes embernek a szó valódi értelmében, s ugysis tért meg őseihez.

Mint az előkelő ősrégi vagyonos magyar szögyényi Szögyény család sarja a század első felében divott szokás szerint a vármegyei közéletben kezdte meg nyilvános szereplését, s miután rendre viselte az alantás vármegyei tisztviselői fokozatokat 1830-ban, 25 éves korában, a bodrogközi járás főszolgabírójává választották, mely tisztségből 1843-ban vármegyei főügyészé, majd 1846-ban Kazinczy András I. alispán mellé II. alispánként léptették elő, természetesen választás utján. Tisztviselői állásaiban magával vitte egyéniségének minden kiváló jeles tulajdonságait, s akik ösmerték tanuskodnak róla, hogy soha méltóbb kezében nem volt közhivatal, mint az övében. Egyéniségének varázsa megnyugvást, bizalmat öntött mindenkiébe, akivel a közpályán csak érintkezett, s ha csak emberi gyöngeségből nem, ártalmára soha senkinek sem volt. Mint a vármegyének második alispánját érte a szabadságharc, amelynek folyamán példás buzgalommal, okossággal és kiváló erélyvel intézte a vármegye ügyeit, főleg miután Kazinczy András első alispán Ssemere Bertalan, akkori belügyminister, a Herczmanovszky cs. kir. tábornok rendelkezését

tendőt jósoltak a kártyavető banyák. Hja! akkor még fiatal voltam. Ki hitte volna, hogy ily hamar megöregszem. S az oka mi volna más, — mint a szerelem...

Hallgassátok meg, olvassátok el naplómat, — mit tett velem a szerelem.

Nyalka legény voltam. A lányos mamák még szépnek is neveztek, ha lányaik körül forgolódtam s bókoltam most a barna, majd a szőke földi angyaloknak. Szívesen látott vendég voltam mindenütt. Hogyne! Házasulandó fiatal ember voltam. Épen csak egy hónapja, hogy tanári állomást kaptam, s én fölhasználtam a kedvező alkalmat, minden házhoz ellátogattam, hol leány volt. Megakartam őket ismerni minél előbb, hogy kiválasztván közülük egyet, megalapítsam földi paradicsomomat, egy csendes kis családi fészket, melyben mint szerelmeskedő gerle pár éljünk majd kis feleségemmel.

A kis városban sok leány volt. Dicséretükre legyen mondva: egyik szebb volt, mint a másik. Itt a szőke Irén, ott a barna Mál tetszett, — most a karcú Jolán hódított meg, majd a ragyogó szemű Vilma. Lepke módjára szálltam tova, egyiktől a másikhoz. Szívem, ez a bolondos gyerek, nem tudott választani. De mégis! A szőke Irén egészen meghódított. Megtörtént a szerelmi vallomás, elcsattant az első csók, fogva voltam. Óh! milyen boldog is voltam. Tanítványaim

Zokogni szeretnék, amikor csodállak:
Örökszépét alkotsz a — mulandóságnak.

III.

A gavallér.

Varróleányka és gavallér
Szeretik egymást s boldogok.
De válni kell... tűnő az ábránd!
Az urfi megy... a lány zokog.

A hű lány bízik kedvesében
S ez őt lerázza, mint sarat.
Szegény bukkott lány — megvetett lesz,
S az urfi — gavallér marad.

Naplómból.

— A „Zemplén” eredeti tárcája. —

Öreg ember vagyok már. Fél lábam a siban van, — a másik itt botorkál még e bolygó földtekén. Hajam, mely hajdan ében-fekete volt s hullámos gyűrűkben omlott alá, hófehér; szemem, melyek valamikor a jó időben az asszonyok s lányok előtt oly híresek voltak csillogásukról, megtört fénynyel tekintetnek. Öreg ember vagyok. — Egy pár nap csak s én is ott leszek, hová már annyian elmentek előttem s annyian eljönnek majd utánam. Pedig valamikor száz esz-

T Á R C A .

Apró versek.

Írta: Rudnyánszky Gyula.

I.

Boldog poéta.

Boldog poéta! verseit
Mindenfelé jól ismerik;
Könyvét sokan betéve tudják.
Vagy minden este végig futják.

S e nagy hatásnak mi a titka?
Im' itt elöttem könyve nyitva!
Biz azt ismerni nem nehéz...
Nagy érdem, ha a vers — kevés.

II.

Blaha Lujza asszonynak.

(Jézus című könyvemmel).

Mulandó fénye az örökkévalónak,
Halhatatlan bája röpké dálnak, szónak,
Igazság eszmény — tűnő pillanatra,
Mely semmiből támad egy napról más napra:
Ez a te varázsd, ez a művészeted;
Isteni erőd van, mégis meghal veled!

Mai számunkhoz egy ív melléklet van csatolva.

tartalmazó levél felbontása miatt állásától felfüggesztette s Debreczenbe hurcoltatta.

Midőn 1849-ik évi január havában *Schlick* cs. kir. tábornok seregével Tokajnál a Tiszán átkelendő Kassáról a Hegyalja felé vonult, egy különítménye Herczmanovszay tbn. dandárparancsnoksága alatt S.-a. Ujhelyt is megszállotta. *Szögyény* Imre, hogy a polgári hatóságot az ellenség igénybe ne vehesse, több vármegyei tisztviselővel, így a központi főszolgabíróval is, B.-Szögbe, a közeli de utba nem eső birtokára vonult, s midőn értesült arról, hogy a tábornok keresteti. a Bodrogköz belsejébe, Paczinba, kísérlette meg a menekülést, de utközben *Szög* és *B.-Szerdahely* közt *Geisau* br. császári vértés kapitány feltartóztatta s őrizet alatt saját kocsián a vármegye székvárosába vitte. Az osztrák tábornoknak ujhelyi basáskodása azonban nem sokáig tartott, mert, amint tudva van, *Schlick Klapka* honvéd tábornok által a *B.-Keresztur* és *Kisfalud* mellett vívott csatában megveretett, s a Hegyalja gyors elhagyására kényszerített, s ebből a gyorsaságból a maga részét Herczmanovszkynak is volt módjában kivennie.

A szabadságharc szomorú leverése után *Szögyény* Imre b.-szögi birtokára vonult vissza, hol csendes elvonultságban gazdálkodással töltötte a nehéz időket, vendégszerető háza nem egy bujdosónak adott jótékony pihenőt, biztos menedéket.

Midőn 1852-ben a s.-a. ujhelyi törvényszék, jobbára még a régi táblabírákból, megalakított, annak elnökévé *Szögyény* Imrét nevezték ki, s ezen hivatalát két éven keresztül böles tapintattal, sok üldözött hazafi irányában tanusított jó indulattal viselte. Amikor pedig 1852-ben a törvényszék belső ügykezelésének nyelvét a kormány a német nyelvet erőszakolta: *Szögyény* Imre ezen törekvés ellen több ízben erélyesen remonstrált, amely magatartásával meggyőzte az abszolút kormányt arról, hogy nem nékie való emberrel van dolga. Nyugdíjba is küldték csakhamar, 1852-ben már teljesen visszavonult a közéletől, s éveken át csöndben élt szögi birtokán; midőn pedig azt unokaöccsének a hatvanas évek elején eladta, a Varannóhoz közel fekvő krucsoi birtokára, majd később Varannóra vonult, ahonnan előhaladott kora miatt szerető rokonai körébe vágyva, a nyolcvanas évek elején S.-a. Ujhelybe tette át lakását, s itt f. hó 15-ére viradólág, rövid gyöngyökés után, 86 éves korában jobblétre szenderült.

Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy, különben is hivatottabb tollra érdemes életrajzt írjunk a kedves öreg urról, amennyiben csak tisztos életének muló alkonyán ösmertük már, s a fentebbi élettevékenységét nem is eléggé jellemző csekély adatokon kívül az idő rövidsége s az egykoruak megfogyatkozása miatt a *Zemplén* számára többet nem állott módunkban összegyűjteni; de amennyire tehetjük — ritka szeretetre méltó egyéniségét óhajtanók ösmertetni.

Patriarhális jó öreg ur volt, vidám szelid kedélyvel megáldva. Elméjét, lélek-világát a római klasszikusok s a század első évtizedeinek kulturája befolyásolta, s mondhatni, hogy a multban élt, de azért, leszámítva talán az utolsó pár évet, lelki friseséget testi erejével együtt bámulatosan megőrizte, és sem nézeteiben sem természetében nem volt exkluzív. Sokat tapasztalt tevékeny hosszú életén át, de azért a késő aggkor skepticizmusának nyoma sem volt derült vidám lelkületén. Nemes humanizmusa, őszinte lelkülete

el nem tudták képzelni, mi történt velem, hogy olyan nyájas, olyan szelid vagyok irányukba, ki máskor olyan kegyetlenül bántam velük. Persz nem tudták, hogy a szerelemnek köszönhetőek e sajtáságos körülményt. Ők sajnálhatták legjobban, hogy tovább nem tartott ez az állapot.

Boldog voltam.

Volt már kiválasztottam, ki gyöngéd kezeivel majd el fogja űzni tőlem az élet komor gond-felhőit, megfogja édesíteni kelyhemet, ha néha-néha keserű cseppeket kell elnyelnem a világ miatt, t-nitványaim miatt. Dehogy! Előre azt képzeltem, hogy soha a búnak, a gondnak még csak árnyéka sem fog közelni felém, hiszen az én kedves Irénem messze űzi tőlem azoknak még a gondolatát is.

Ki hitte volna, hogy mindez csak képzelődés; hogy az én földi paradicsomból nem lesz soha semmi?

Kis városi szokás szerint ünnepiesen kellett az én Irénemet megkérni. Nem is nekem, hanem más valaki által. Belenyugodtam a szokásba s választottam kérését számomra. Orbai József barátomat s tanártársamat kértem föl a szerepre. Szívesen vállalkozott, — örült, hogy a szerelem hímes szálai között én is fónakadtam s nagyot sóhajtott: hát én mikor leszek ilyen boldog... Mert ő is fiatal s szép fiú volt, de még eddig nem volt szerencséje... Legalább az én tudtom szerint nem, — azt azonban nem tudtam, hogy épen én is ő általa leszek boldogtalanná... Vigasztaltam

kedvessé tették megjelenését mindenütt, s mindenre nézve, s aki néhány órát töltött az öreg ural akkor, midőn még lelki frisesége ép volt. az nem fogja elfelejteni soha.

Jót tett akivel csak tehetett.

Egy kedves uram-bátyámtól hallottam a minap, hogy az a patriarhális élet, a melyet ő B.-Szögben fiatalabb korában meghonosított, egyetlen volt a maga nemében. A szögi ház valóságos prototípusa volt a régi kaputlan vendégszerető háznak, ahol a derült vidámság állandó tanyát ütött. S háza gyűlöhelye volt széles földről a jöknak és jeleseknek, s a régi világ közéleti és politikai eseményeinek nem egy tervét készítették a szögi uriház csendes falai között. Sőt 1848-ban a szép kert fásorai alatt vármegyei kis gyűlést is tartottak. Az *Anna*-napi búcsuk alkalmával még a vidék szűkölködőiről is uri bőkezűséggel gondoskodott mikor az udvaron álló terebélyes fák alatt főzetett azoknak, akik aznap bizonyára éhen maradtak volna. Jobbágyainak, cselédjeinek kegyes jó ura volt, s e sorok írója is hallotta még a Bodrogon tutaajozó felvidéki emberek halálkodását, mikor a csendes folyam Szög alatt usztatták el szálaikat. Azt is hallottam, hogy 1831-ben, mikor a felvidéki pórlázadás híre a Bodrogközön is nyugtalanságot keltett a parasztságban: a b.-szögiek maguk őrizték jóságos földesurukat. kinek barátságos hajlékát sok, a felsőbb vidékről menekülő kényszerült uri ember kereste fel.

Bizonyos szívós konzervativizmus jellemezte felfogásában, szokásaiban, izlésében, mely néha a kapacitálhatatlan csökönység fokozódott, de megharagudni képtelen volt. Ujabbkori költőinket, szónokainkat nem engedte se *Kisfaludy* se *Kölcsey* elé helyezni s ebben nem akart levonni se *Arany* Jánosnak, se *Apponyi* Albertnek vagy *Szilágyi* Dezsőnek: hanem mert amazok inkább szóltak remeikben a szívhez, reá maradandóbb impressziót is gyakoroltak. Büszkesége olyan volt, amelyet *Horác*, egyik kedvelt költőjének, e pár sorával jellemezhetünk:

Auream quisquis mediocritatem
Diligat tutus caret obsoleto
Sordibus tecta caret invidenda
Sobrius aula.

Nagyon megbecsülte *Szögyény* voltát, de a firt-liskedést, már amennyire galamb epéjével lehetett, gyűlölte, s a teát életében soha meg nem izelte, — amint hallottam azért, mert a század első évtizedeiben még csak a mágnások élvezték, s ő tartózkodott azok utánzásától — noha a szó szoros értelmében elegáns gavallér volt.

A zemplén-vármegyei kaszinó egyik alapító tagja hunyt el benne, s most már csak egy él az alapítók közül, — *Kossuth* Lajos.

Mikor a mult év őszén a ház tulajdonosa sajnálkozás közben arról értesítette, hogy a ház, melyben lakott, eladóvá tétetett s a miatt a lakást felmondani kénytelen: az öreg úr csendes hangon megjegyezte, »sajnálom, én azt hittem, hogy innét majd csak *Szög*-be fogok menni.« És a halálszót beteljesült. Most ott aluszsa már örök álmát a szerdahelyi templom sirboltjában övéi mellett.

Jó és igaz volt. Édes legyen néki a pihenés. Sokakra áldás volt élete, emlékéit áldjuk mindannyian akik ösmertük.

s biztattam, hogy: csak rajta barátság s tartuk meg együtt a lakodalmat, közösen, ez a kis város még nem látott olyan lakzit, a minőt mi ketten csapunk... Szomorúan mosolygott... Nem vettem észre, hogy engem illetett a mosoly. Elment az én barátságom a lányt megkérni. Szívzakadva vártam. Tudtam ugyan, hogy csak jó hírt hozhat, hiszen Irén szeret engem, ... s mégis úgy vártam a kérés... Mintha sejtettem volna, hogy oda boldogságom. Az este is eljött már s az én Orbaim még nincs. Talán lakásán van?... Fölkerestem. Nem volt otthon. Egyet gondoltam: megyek Irénkéhez, — hiszen úgy is jegyesem már, meg van kérve számomra, szabad látogatást tennem a megkérés után. Elindultam. Szívem, mintha azt sutogta volna: ne menj oda! Nem hallgattam rá. Elérkeztem. A lakás kivilágítva — ünnepies hangulat uralkodik a bennlevőkön. Bizonyosan engem várnak, talán Orbai otthon is keresett már, ... bemegyek, hiszen úgyis engem illet ez ünnepies alkalom.

Beléptem. Diszes vendégkoszorú ült az asztal mellett. Az asztalfőn Irénem s mellette az én barátom: Orbai... Egymáshoz simulva, kézt-kéztben tartva bizalmasan beszélgettek, — észre sem vették, hogy beléptem. Én megálltam az első lépésnél... többet nem tettem. Legyetek boldogok! — e szavakkal távoztam a némává változott közönség köréből.

Iszonyú volt a kiábrándulás. A mennyből a

Vármegyei ügyek.

Vármegyénk közgazdasági viszonyainak tanulmányozása és a gazdasági jólét emelésére alkalmas tevékenység kifejtése céljából alakított vármegyei állandó közgazdasági bizottság elnökévé a kereskedelmi minister főispán öméltségét nevezte ki. Midőn az elnöki diszes és előkelő helynek ily szerencsés elhatározással történt betöltése fölött igaz örömlünknek adunk kifejezést, egyszersmind a közérdeklődés tájékoztatása végett megirhatjuk, hogy az állandó közgazdasági bizottság, mintogy abba már a pénzügyi, kereskedelemügyi és földmívelésügyi ministeri megbízottak is kinevezettek, rövid idő multával megalakul s hozzá fog közhasznu működése programjának megállapításához.

Dohány- és szivargyár. Még meg sem kezdte működését a vármegye, különösen pedig a filokserától elpusztított *Hegyalja és vidéke* vagyoni jólétének helyreállítása és felvirágoztatására hivatott közgazdasági bizottság máris egy örömdetes vívmányról adhatunk jelentést a nagy közönségnek. Ugyanis a hamvaiból új életre támadó *Tokaj* város küldöttsége, főispán öméltségétől fölbátorítva és a rekonstruáló kormánybiztos *Molnár* Béla dr. vezetése alatt folyó hó 18-án járt Budapesten, hogy a Tokajban felállítandó dohány- és szivargyár ügyére vonatkozó kérelmét előterjeszse és élőszóval is gyamolítsa a kir. pénzügyminister előtt. *Wekerle* Sándor minister öexcellenciája leereszkedő nyájassággal fogadta a küldöttséget, tüzetesen foglalkozott az ügy érdemével s abbéli érdeklődésének adott kifejezést, hogy a *Tokaj-Hegyalja* közgazdasági érdekeinek fölkarolásához a Tokajba kért dohány- és szivargyár létesítésével hozzájárulni óhajta. Azt hiszszük, hogy öexcellenciájának eme kijelentését a dohánytermelésre jogosító engedelmért már régebben folyamodott hegyaljai városok ügyének kedvező elintézésére mihamarább követni fogja. Midőn a tokaji deputációnak eme szép sikerrel járt küldetéséhez őszintén gratulálunk, az irányunkban, zempléni magyarok irányában, mindenkor kiváló jó indulatot tanusító pénzügyminister öexcellenciájának kívánjuk, hogy tokaj hegyaljai szivarjai melőbb épp oly hirre-névre jussanak, mint jutott a tokaj-hegyaljai asszú, amelynek nincsen párja a kerek földön.

A pénztárakat vizsgáló küldöttség f. hó 18-án és 19-én teljesítette a vármegyei és gyám-pénztár ügykezelésének, számvitelének és a készpénzek s értékek rendbenlétének havi vizsgálatát. *A vármegyei pótdó alapok* így állanak: 1. A nyugdíjintézetben van 63,867 ft 98 kr, — 2. a betegpótlási alapban: 1849 ft 67 kr, — 3. a közmívelődési alapban: 21,352 ft 34 kr, — 4. a katonabeszállásolási alapban: 1415 ft 31 kr, — 5. a község-jegyzői nyugdíjalapban: 31,172 ft 04 kr. — *A gyám-pénztárnak* készpénz készlete volt a vizsgálat napján: 1270 ft 11 kr. *Közöspénztári készlete*: 265,689 ft 87 kr, ebből a s.-a. ujhelyi tak. pt.-ban kezeltetik: 71,000 ft, — a s.-a. ujhelyi polg. bankban: 56,500 ft; — a zempléni keresk. ip. bankban: 72,222 ft 92 kr; — a s.-a. ujhelyi népbankban: 65,966 ft 95 kr. — *Letéti betétek főösszege*: 32,231 ft 05 kr, ebből a s.-a. ujhelyi tak. pt.-ban van 2108 ft 13 kr, — az ujhelyi népbankban: 7697 ft 04 kr; — a s.-a. ujhelyi polg. bankban: 14,257 ft 51 kr; — a zempl. ker. ip. s term. bankban: 265 ft, vidéki pénztézetekben: 7903 ft 37 kr, *Közöspénztári kötvényekben*: 181,242 ft

Folytatás a mellékleten.

földre, — nem a pokolba estem. Elhagyott, hűtlen lett a leány, — megcsalt, megrabolt a barát... Oh ez sok volt szívemnek. Szerettem volna meghalni, hogy ne érezzem többé a hűtlenség s a csalódás méregcseppeit. Nem haltam meg. Élek ma is. De csak árnyék vagyok azóta.

Megtudtam azután barátoimtól a dolgot. Elmondta, hogy ő alig egypárszor találkozott a leánnyal, — s mikor számomra kérte őt, azt felelte az én Irénem: »inkább a kérőhöz, mint a kérészőhöz... Megnyugodtam benne, úgy sem változathatok rajta. Agglegény maradtam. A lányokkal többet nem törődtem.

Könyveim közé temetkeztem, — azok nem hűtlenek, nem csalnak meg.

Irénnel azóta nem beszéltem. Ő boldog volt Orbaival, — én napról-napra vénültem s most 37 éves koromban öreg ember vagyok. A csalódott szerelem megvénített Szívem meghidegült, azt sem tudom: érez-e még.

Szeretném, ha a végbúcsút minél hamarabb mondhatnám el, hiszen úgy sincsen örömöm e világon.

Csalódott szerelem, hideg szív, öreg ember nem ide való.

Fiatal barátim adok egy jó tanácsot búcsúzóra:

Háztűznézést ne bizzatok másra!

Zempléni I.

73 kr. — magán kötvényekben: 150,820 ft 66 kr. —
Értékpapirokban: 239,692 ft. Ékaserekben: 9596 ft
80 kr.

A számonkérő szék főispán ömeltósága elnöke mellett tegnap d. e. 10-kor ülésezett, mely alkalommal a vármegyei hivataloknak az 1890. évi dec. hó 1-től az 1891. évi jan. hó 31-ig terjedő tevékenységi kimutatásai és azok melléletei képezték a tanácskozás tárgyát. A bíráló alá tartozó 18 hivatalban elintézendő volt összesen: 29529 ügydarab, elintéztetést nyert: 27,632 s így a hátrálék jan. 31-én volt: 1897 ügydarab, tehát átlagos számítás szerint egy-egy hivatalban körülbelül 105 darab. Az átlagos számon felül van a hátrálék a vármegyei pénztárban, a számvérvőségénél, az árvaszéknél, az ujhelyi és a bodrogközi szbírói járásokban. A számonkérő szék javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a bodrogközi járásba kisegítőül egy napdíjas küldessék.

Zemplénavármegye cimere. A belügyminister elrendelte, hogy miután az új országhoz oszlopcarnokában el fognak helyezettetni az ország valamennyi vármegyéjének köbe vésett cimerei, vármegyénk cimereinek rajza hiteles alakban felferjesztessék.

A kir földmívelési minister a lőt. bizottság elnökét és a vármegyét értesítette, hogy a f. évi március hó 12-én T. Terebesen katonai lovászi fog tartatni.

Hirek a nagyvilágból.

Ferenc Ferdinánd főherceg, mint a cári családnak legszívesebben látott vendége f. hó 14-én utazott el Pétervárról Moszkvába. A bucsu ebéd alatt a cár felköszöntöt mondott Ferenc-József király és Erzsébet királyné öfelségeikre, mit követően az udvari zenekar rázendítette az osztrák néphimnuszot. A főherceg viszonzásul a cárt és cárnét s az egész cári házat köszöntötte fel.

Franciaországban, Lyon vidékén, a sárgaláz járvány képeben pusztít s napról-napra jobban terjed. A járvány csiráját déli Amerikából hozott madarak hurcolták be.

Szövetségesek találkozása. Híre jött, hogy Ausztria Magyarország, Németország és Olaszország uralkodói a tavaszszal találkozni fognak.

A gégesorvadás gyógyítása. Liebreich tanár, berlini orvos, szert talált a gégesorvadásban szenvedő betegek gyógyítására. Fränkel tanár jelentette, hogy ő is kísérletezett a Liebreich féle orvossággal s hat betegnek szerezte vissza egészségét.

Elpusztult magyarok. Amerikában, a mammothi szénbányában, még a múlt hónap 27-én robbanás történt s ugyanakkor százharminc ember vesztette életét. Az Amerikai Nemzetőr-ből most olvassuk, hogy a halottak közt felösmerték a következő Zemplénből való kivándorlókat, és pedig: Hanyé András, Onufrák András, Sztankó János, Nazat György, Hanyó György, Dzurist András, Hártos János, Sztankó Mihály, Hártos Mihály és Dzurisz Mihály holttestét.

A forradalom Chiliben napról napra nagyobb tért hódít. Legújabb hírek szerint a kormány csapatai kemény harc után teljes vereséget szenvedtek.

Hirek az országból.

Wekerle Sándor kir. pénzügyminister nagy eredménnyel lepte meg az országot. Az 1890. évi pénzügyi gazdálkodásról közzétett kimutatásból látjuk, hogy 1890 évi, dec. 31-én a pénztári kezelésben 32 740,567 ftnyi fölösleg van. Ha ebből a fölöslegről levonjuk a regále váltás-kötvények után esedékes kamatok fedezetét, mely tényleg 12 millió, még akkor is a tiszta fölösleg 20,000,000 azaz kerek húsz millió forint. Ez a fényes eredmény büszkévé teheti a nemzetet pénzügyministerének zseniális reform alkotásaira.

Baross Gábor kereskedelmi ministert a főváros közgyűlése nagy lelkesedéssel Budapest diszpolgárává választotta.

Budapesti herceg-primás. Andrássy Manó gróf a képviselő háznak f. hó 18-án tartott ülésén szóba hozta, hogy a primási székhely Esztergomból Budapestre tévessék át. Csáky Albin gróf, minister, válaszában kiemelte, hogy a primási székhelynek az ország fővárosába leendő áthelyezése úgy az államnak, mint a katolikus egyháznak jól felfogott érdekében állván, a kérdést tanulmányozni fogja.

Mihálovics József. Zágráb bitoros érseke, aki nemcsak a legfőbb papi méltóságot töltötte be Horvátországban, de a magyar államiság eszméjét is híven személyesítette s mint ilyen királyi kegyet teljes mértékben élvezte, f. hó 20-án elhunyt. A zágrábi lapok magasztalják az elhunyt főpap nemeslelkűségét, békés, közbenjáró szerepét a politikai harcokban, nagylelkű adakozásait egyházi és kulturális célokra. Áldás emlékére!

Supka Jeromos zirzi apát, a magyarországi

ciszterciarend főpapja életének 60 ik, áldozó pap-ságának 36-ik főpáti kormányzatának 12 ik évében hosszas szenvedés után e hó 17-én kimult.

Gazdasági kongresszus. A magyar gazdasiztek és erdészek országos segély-egyeületének választmányja elhatározta, hogy a gazdasiztek erkölcsi és anyagi helyzetének biztosítása, a gazdasizti nyugdíjintézet életbeléptetése s egyébb, úgy a gazdasiztek, mint a földbirtokosok érdekeit érintő nagyfontosságú kérdéseknek alapos megvitatása és megoldásának előkészítése végett Budapestben a Köztelken, (Üllői-ut 25 sz.) f. évi május 6—8 országos értekezletet fog tartani.

A magyar fegyvergyár, mint részvénytársaság, megnyervén a honvédség és közös hadsereg számára kivántató 100,000 db. tartalék-fegyver szállítását, a Manlicher-rendszerű ismétlő puskák gyártására alk. lmassá tett műhelyekben újra megkezdte működését.

Levelezés.

Budapest, 1891. febr. 12*.)

Valahányszor új szindarab előadására készül a Nemzeti színház, mindig felébred a remény, hogy talán ez lesz a magyar drámairodalom felendülésének kezdete, és már ezért is feszült várakozással néztek As aradi hősnök elé. Ezt a várakozást Jókai nevével kívül a reklám is jogosultta tette. A híres véderővita napjaiban az aradi hőseleányok azzal válték a hazát megmenteni, hogy elhatározták, hogy Jókai műveit ezentul nem fogják olvasni. Jókai akkor kijelentette, hogy épen róluk akar drámát írni. Azóta a nagy író az aradi nők már rehabilitálták és esküjüket régen elfelejtették, de a kiszivárgott hírek folyton ébren tartották a kíváncsiságot az új szindarab iránt. Végre megtörtént a bemutatás es vele együtt a darab határozott bukása.

Egy, mult századbeli hőbortos világboldogítók által hevenyészett forradalom s ennek az aradi nők ravaszága által történt elnyomása képezi a darab tartalmát, mely oly kevés drámai technikával rendelkezik, mint kevés ujjban bemutatott szindarab. Így tehát az öreg ágyu elsülése sem hirdette az ellankadt színműirodalom újabb hatalomra jutását és megerősülését. Hiszen egész Európában általános a panasz a drámairodalom pangásáról és a franciáktól eltekintve alig merül fel itt-ott egy kiváló színű Nálunk pedig néhány év óta már szinte kétségbeesítő a pangás. Hasztalan próbálkozik Csiky, Bartók és a fiatalok ambiciózus serege: a közönség többé-kevésbé elutasító magaviselete gyorsan levétette őket a repertoárról.

Mennél vigasztalanabb a drámairodalom, annál derültebb képet látunk a próza terén, hol utóbbi időben számos derék mű jelent meg. Sipulusz tárcacikkeinek megjelenése annál örvedesebb, mert a közönség a tárcát ma is olybá veszi, mintha az csak napi érdekü és értékü lenne. Párisban tárcairók már az Institut halhatatlanai közé jutottak, míg nálunk Porzó remek tárcalevelei dacára sem tudott a tárcá a megérdemelt díszes polcra emelkedni. Sipulusz alkalmasint sokban fog hozzájárulni, hogy ez irodalmi ágnak megfelelő értéket szerezzen. Annyi eredeti humorral komikus helyzeteket és kacagató jeleneteket alig tud valaki a komolyság látszatával oly remekül előadni, mint Rákosi Viktor az ő kedves tárcáiban. Még azok is, kik a Budapesti Hir-lapban már olvasták a cikkelyeket, felmulhatatlan élvezetet fognak találni a tárcáknak újból való elolvasásában. A sok ujjában megjelent szépirodalmi művek közül Brody a »Szinészer«-rel keltett feltűnést és úgy látszik ő van hivatva a naturalizmust a hazai könyvpiacra meghonosítani.

Talán megengedik, hogy Elektra itt is fel-említessék, ugys annyit hallottak már felőle, hogy minden Pestre érkezőnek első kérdése: mikor adják Elektrát? És sokan, kiket csupán az utolsó idők tettek figyelmessé Szofoklesznek e másodszor híressé vált darabjára, nem tudják, vajjon Elektra játsz-e Jászait vagy Jászai Elektrát: annyira összefolyt a két név. A lelkesedés ma is oly nagy, mint az első napokban, a rajongás nem csökkent és a dicséretből még ki nem fogytak. Csak Gyulai vállalkozott a háládatlan szerepre, hogy az általános dicsőítő énekekben disharmóniát keltsen; természetesen eredménytelenül és következtése a Budapesti Szemle újabb felsülése volt. Kritikánk régen elszokott a kiméletlenségtől és ma, midőn a gyenge tehetségeket is alig riasztják vissza erősebb bírálatlalt, a Budapesti Szemle két oldalra terjedő bírálatot közül, melyről nem tudni: nevensenek vagy bosszankodjanak rajta. A helyett hogy az antik tragédia ismertetésével kimerítő bírálatot adna Spektor ur, megelégszik azzal, hogy a művésznő egyes testrészeinek domború-lását kifogásolja, kárhóztatja a sörény lobogtatását, megleckézteti Jászait-t a morál nevében és izlés-telen kifakadásokkal vádolja a publikumot, hogy

* Mult számunkból kizorult.

nincs izlése. Magától értetődik, hogy a kritika nem ártott sem Jászai hirnevének, sem a közönség rajongásának és a vidékiek is sietni fognak jó előre gondoskodni, hogy a remek alkotást megtekintsék és maguknak egy teljes műélvezetet szerezzenek. Mikrooz.

Különtélek.

(Legfelsőbb adományok.) Öfelsége a király kabinet-irodája útján Hodermarszky Chrysanti felső-jablonkai és Kristóf Endre szepkőci g. k. lelkészeknek 30—30 ftnyi, — Pocsatkó József világi, Polivka Vazul bukóczi és Szuhai Péter sámgoyi g. k. tanítóknak pedig 15—15 ftnyi kegyadományt-küldött.

(Az időjárás) a legutóbbi hét folyásán, ki vévén a szerdai napot, általában enyhe, száraz, mondhatni kellemes volt. Szerdán egész váratlanu támadt ránk a tél garaboncása s kivált az alvidéken olyan hófergeteget támasztott, hogy beillett volna akár Szibériába. A hópihékből Ujhelybe csak egy-kettő vetődött el hirmondóul, de az alvidéket egészen elborította. Így pl. V. Ujjfaluból írják, hogy ott a Kékdomb vidékén öles hófúvások támadtak s közérő kirendelésére volt szükség, hogy a közutak forgalma helyreálltassék. Tudósítónk dicsérelőleg emlékszik meg Balassy Ede kir. útmesterről, aki éjt napot összetéve serénykedett, hogy a támadt hótorlódásokat kellő módon eltakarítsák. Szerencsén szerdán délután szinté a bóra erejével tomboló hóvihar volt. A vonatokat emiatt nagyot késtek; a d. u. i. 4 óras budapesti vonat, dacára annak, hogy Szerencstől két lokomotív vontatta, két órányi késéssel este hatkor tudott elvergődni Ujhelybe. Egyébként a barátságos napsugár nagy pusztítást végzett hat napon át a hótömegekben.

(Eljegyzések.) Behyna Kálmán, s. a. ujhelyi lakos, a Behyna-Testvérek c. kereskedői cégnek társtulajdonosa, jegyet váltott Pecher Irma kisasszonnyal, Pecher Gyula tiszttartónak kedves leányával N.-Szalánczon. — Özv. I. Sepsy Kálmáné, szül. Csuka Mária urnő Homonnán e n. p. kban váltott jegyet Herczeg Károly budapesti pénz ügyőri biztossal.

(Honosítás.) Wicks Keresztély Tamás, s. a. ujhelyi lakos, a magyar állam polgárai közé felvétetvén, a belügyminister által honosítottatott.

(Böjti multságok.) Az ujhelyi izraelita ifjuság táncestéje, melyről lapunknak mult heti számban megemlékeztünk, ma este fog megtartani a termény-tözsde helyiségeiben. — A zemplénavármegyei kaszinó holnap este saját helyiségében szintén táncmultságot rendez, mely a multak sikereiből, a jelenlegi előkészületekből és érdeklődésből ítélve egy igazi bállal fölérőnek ígérkezik. — Sikerült gyermek piknik volt Ujhelyben tegnap este Szentgyörgyi Józsefné urnő házánál. Harminc apró fiu- és leány-gyermek mulatott azzal az örömmel, vigsággal, ahogy csak a gondtalan apróság teheti.

(Pszéudó-költő elítéltetése.) Tudvalévő dolog lapunk olvasói előtt, hogy valami Neufeld S. Z. m.-szigeti »nyomdász« a mult években »Neufeld S. Z. Költeményei« címen egy verskötetet bocsátott a könyv-piacra. Ezek a költemények egytől egyig lopottak voltak. A költő-tolvaj ur legjobban megdézsmálta Boruth Elemérnek a Nyárfalevelek című költemény-kötetét. Özv. Boruth Elemérné e botrányos sértés jóvátételért pert indított Neufeld ellen a m.-szigeti kir. törvényszéknél s a jogi képviselést Kossuth János dr.-ra, a legjobb nevű ujhelyi fiskálisok egyikére bízta. A per e napokban nyert befejezést oly formán, hogy a m.-szigeti kir. törvényszék Neufeld uramat 200 ft pénzbüntetésre ítélte és 200 ftnyi perköltség megfizetésére kötelezte. Fizetőkép telenség esetén az ípszére 40 napi börtön vár, mely idő alatt elmélkedhetik a szellemi tulajdon sérthetlenségének tiszteletben tartásáról.

(Letört virágszál.) Wojnarovits Margit, özv. Wojnarovits Lászlóné urnőnek kedves leánya, Borsiban, f. hó 15-én, életének 13. évében, sorvasztó betegségekben meghalt. Temetése f. hó 17-én volt. A koporsónál Körössy György, nagy-géresi, a sírnál Koszma Gedeon, szőlőskei ev. ref. lelkész, tartottak mélyen megindító beszédeket. T.

(Tolvaj péksegéd.) Pintér Károly, péksegéd Ujhelyben, még 1888-ban meglapta Kulecher Károlyt, Bánóczy Kálmánnál dolgozó társát oly módon, hogy kufferjét feltörte és abból zsebőráját, óraláncát és gyűrűjét, körülbelül 60 ft értékben, eltulajdonítván, megszökött. A budapesti rendőrség tettest e napokban elfogta s Ujhelybe toloncolta. Megbüntetéséről a hatóság gondoskodik.

(Visszatértett kivándorlók.) Folyó hó 19-én a váci főszolgabírói hivatal 19 ujhelyi, bodrogközi és nagy-mihályi járásból való kivándorlót toloncolt hazafelé, kiket a rendőrség másnap továbbított közsegekbe az ujhelyi vasuti állomásnál letartóztatott kilenc kivándorlóval egyetemben.

(Reményi Ede.) világhírű hegedűművész házánkna hangversenyét Kassán, Bodó Alajos zon-

gora-művész közreműködésével, f. évi márc. hó 2-án fogja megtartani. A műsor ez: 1. Mendelssohn „Andante és finale” a hegedűversenyből Reményi E. — 2. a) Schubert, Paraphrase de Concert sur un thème b) Bizet, Habanera c) Carmen-ből Reményi E. — 3. a) Chopin, Nocturne, b) Padrewski, Menuette c) Huber K., Berceuse, d) Weber C. M. Perpetuum mobile Bodó A. — 4. a) Sarasate, Pleyera, b) Sarasate, Zapateado Reményi E. — 5. a) Liszt „Rigoletto” Abránd b) Liszt „XV. magy. Rapszodia” Bodó A. — 6. Reményi, Magyar népdalok Reményi E. — 7. Reményi, Hommage a Paganini Reményi E. — A hangverseny kezdete esti 7/8 órakor. Jegyek előváltathatók Maurer Adolf könyv- és zeneműkereskedésében Kassán. Helyárak 2 ft 50 kr. és 1 ft 50 kr. Mint halljuk, városunkból is sokan készülnek e páratlan élvezettel járó művészi alkalom kedvéért átrándulni Kassára.

(Vizitáló Ujhely Szerencsen). Ma egy hete a déli vonattal Ujhelyi hőlgyekből és urakból összeállott 26 tagú társaság rendezett kirándulást Szerencsre az ottani nagyszabású cukorgyár megtekintésére. A vizitálókkel járt tudósítónk így számol be élményeivel: a szellemes élcek és vidám hangulat társaságában megérkezett kirándulók serege egyenesen a cukorgyárba ment s a cukorgyár egyik tisztviselőjének szíves kalauzolása mellett úgy a telepet, mint magát a szorosabb értelemben vett gyárat tüzetesen megtekintette. A tisztviselő szíves és udvarias magyarázatából volt lakalmunk a kolosszális és komplikált gépezeteket, valamint a cukorgyártás technikáját a legapróbb részletekig megismerni s meggyőződést szerezni arról, hogy a szerencsi cukorgyár korunk mechanikai előre haladottságának és találmányosságának egy méltó és eklatáns bizonyítéka. A gyár megtekintése után a társaság kalauzolását Matyasovszky Kalmán úrnő vette át s ellenállhatatlan vendéglátó szívességgel vezette az Ujhelyi turistákat dusan felterített asztalához, hol az igaz magyaros vendégszeretettel és lebilincselő szívességgel fűszerezett kellemes mulatásnak csak az esteli gyors vonat indulására figyelmeztető percek vetettek véget.

(A pataki ref. főiskola.) akadémiai tanszakain az 1890. évi második felében a következő tantárgyakat adják elő. A) *A teológiai szakban*; Mitrovics Gyula: erkölcsant 3 órában, liturgiát 4 órában, gyakorlati teol. szemináriumot 2 órában; Wurga Lajos: a ker. egyház történelmét 4 órában; a XIX. század egyháztörténelmét 2 órában; össze hasonlító vallástant 4 órában; P. Nagy Gusztáv pozitív ker. vallástant 4 órában, dogmatörténetet 5 órában; Radácsi György: Zakariás profeciáját 3 órában; a római levelet 3 órában; ó-szöv. bevezetést 4 órában B) *A bölcsészeti szakban*; Szinyei Gerzson: a magyar irodalom történetéből Tompa és Petőfi költszetét 4 órában; neveléstant 2 órában; Kun Pál ujkori bölcsészettörténetet 4 órában; Európa művelődésének történetét 4 órában; Rács Kálmán: a héber nyelv elemeit 4 órában; új szöveg. görög nyelvet, 2 órában. Rács Lajos: a francia nyelvet 2 órában; P. Nagy Gusztáv: az angol nyelv elemeit, Pásztor Sámuel: gyakorlati éneklést 1 órában. C) *A jogi szakban*; Emődy Dániel: a magyar magánjog rendszerét 5 órában, a polgári peres és perenkívüli eljárást 5 órában, a telekkönyvi rendtartás alapelveit 1 órában; Nemes Ferenc: a magyar büntető jogot és eljárást 5 órában, a magyar államjogot 6 órában; Szánthó Gyula dr. a római jogot 8 órában, a bányajogot 2 órában; Ballagi Géza dr. a pénzügytant, 4 órában, az európai nemzetközi jogot 3 órában, a mezőgazdaság elméletét 2 órában, a nemzetközi jog történetét 1 órában; Finkay József dr. a kereskedelmi és váltójogot 6 órában, a magyar csődjogot 1 órában; Kun Béla: Magyarország és Ausztria statisztikáját 6 órában, az európai államok statisztikáját 1 órában, az állam számviteltant 3 órában; Orbán József: az egyetemes európai jog történetét 5 órában, oklevéltant 1 órában; Kun Pál: a jogbölcsészettörténetét és irodalmát 2 órában; Kun Zoltán dr. a törvényészeti orvostant 2 órában. — (Mint halljuk Emődy Dániel, a magyar magánjog kitünő tanára, megrendült egészségi állapota miatt e félévben nem tart előadást, hanem hirdetett kollegiumait Finkay József és Szánthó Gyula karársai fogják ellátni. Szerk.) Az akadémiai előadások febr. 11-én kezdődtek meg.

(A n. bereznai bátról.) Ulicsi tudósítónk írja: A nagy-bereznai értelmiség folyó hó 14-én az ottani állami iskola helyiségében zártkörű pikniket rendezett, melyen a vidék intelligenciája is szép számmal vett részt. A szép asszonyok, szebbnél szebb kisasszonyok és a férfiak színe javából összeállott társaság a legjobb kedvvel másnap reggeli 9-ig mulatott. A fényesen és bőséggel felterített asztalok csak úgy görnyedeztek a sok szép torta legfinomabb sütemény és kitünő sülték halmaza alatt. A táncrendezésért Pety és Lőrinczy nek, a gazdasszonyi főszerepnek kitünő sikerrel történt betöltéséért pedig Lőrinczy né urnőnek mond a jelen voltak nevében tudósítónk köszönetet.

(Szerencsétlen halál.) Deák János, dámóczi lakos, jómódú gazda (Deák Mihály, Dámóczi község bírájának fivére), folyó hó 13-án, az esti órákban, Ujhelyből hazafelé menve, Szöllőskén, amint lovait itatta, a kút kávája körül képződött jégdombon

megcsúszott s oly szerencsétlenül bukott a kútba, hogy onnan holtan húzták ki. A szerencsétlen halállal kimult embernek a koponyája kettépedt s agyveleje kilocscsant. A gondatlanság okozója ellen megindították a hatósági vizsgálatot. 7.

(Szőlőoltásra tanfolyam.) A tarcali vincellér iskola igazgatója, Szabó Lajos, lapunk utján értesíti a szőlőbirtokosokat, hogy a tarcali m. kir. vincellér iskolában f. évi március hó 10-11-12-én 3 napos szőlő ojtási ingyenes gyakorlati tanfolyam fog tartatni. A tanfolyamon résztvenni kívánók jelentkezhetnek március hó 10-éig az igazgatósnál.

(Névmagyarosítás.) Kiskoru Klein Pál, Józsa, Ödön s. a.-ujhelyi illetőségű budapesti lakosok vezetéknévüket Kormos-ra változtatták.

(A rák gyógyítása.) Minapi számunkban említettük hogy a rákot újabb időben kék festékkel sikeresen gyógyítják. Most híre érkezik, hogy Fáy Márk dr. a debreczeni orvosok és gyógyszereszek körében bemutatott egy beteget, akit anilinnel gyógyított ki rák-bajából.

(Bábaképzés.) A nagyváradi m. kir. bábaképző-intézetben az 1891. nyári tanfolyamra a beiratások március hó 1-10-ig tartanak. Fölvétel végett szükséges okmányok: honossági- s keresztlevél, valamint erkölcsi s orvosi bizonyítvány. A folyamodások Nagy-Váradra Konrad Márk dr. hoz intézendők.

(Védekezés a filokszer ellen.) Szabó Lajos, a tarcali m. kir. vincellér iskola igazgatója, Tokaj város szőlőbirtokosaihoz felhívást intézett „egy filokszer elleni védekezési szövetkezet megalakítása” végett. A szövetkezet célja lenne: 1. a még meglévő szőlőknek szénkénegezéssel fentartása, — 2. a kipusztult s kipusztulandó szőlőterületeknek a tudomány és gyakorlat mai állása szerint legjobbnak tartott amerikai faj szőlőkkel leendő beültetése, — 3. mindeme munkálatokhoz az állami segítség megnyerése. Az értekezletet f. hó 21-én tartották Tokajban. Mit határoztak, — arról lapunk zártáig nem érkeztünk hozzánk jelentés.

(Hány újság jár Ujhelybe?) A pósthivataltól kapott hiteles kimutatás szerint a fővárosban megjelenő lapok közül kézbesítés végett jár Ujhelybe: a Budapesti Hírlap 115-, a Budapest 32-, a Budapesti Tagblatt 1-, az Egyetértés 35-, a Fővárosi Lapok 9-, a Kis Újság 10-, a Magyar Állam 7-, a Nemzet 4-, a Neues Pester Journal 38-, a Neues Pol. Volksblatt 3-, a Pester Lloyd 10-, a Pesti Hírlap 51-, a Pesti Napló 13-, a Politisches Volksblatt 7-, összesen: 335 példányban.

(Tanoncul felvétetik) egy fiú ki legalább 3-4 gimnáziumot végzett, Malátsik György fűszer és vegyes kereskedésében, S.-a.-Ujhelyben.

(Egy igen jó karban lévő zongora) jutányos áron kapható, tudakozódni lehet e lapok kiadó-hivatalában.

Egyesületi és társas élet.

Az idegen hangzású zempléni község-nevek átmagyarosítása.

VIII.

24. *Papina.* (Szotákul: Pápina.) Ezen község, hajdan város,*) nevének a latin *popina* szótól nyerte. Helyén réges-régen csak egy korcsma volt. Köz-tudomású dolog, hogy régente a latin nyelv Magyarországon nemcsak hivatalos, de a művelt társalgásnak is a nyelve volt és egyes tárgyakat s dolgokat oly sokáig latinul neveztek, hogy a szláv nép is egyes kifejezéseket átvett; s így midőn a jelenlegi *Papina* községet az első települők megalapították a községnek nevet az ott talált korcsma (latinul *popina*) elnevezéstől adtak. Később az *o* á-ra változott. Magyarul lehetne: **Vendégi.** (F. Orosz-Vendégi D. Vendéges.)

25. *Párizuzóc.* (Népnyelven: *Párizuzoci.*) Ezen község határát kezdetben *Csukalóc* község lakosai juh-legelőnek használták, és pedig a báránykákat és a kosjuhokat legeltették ott. Az anyajuhokat fejés miatt otthon tartották. Ószkor az anyajuhokat is ide terelték. Az anyajuhot a nép *párovátovci*-nak nevezi, amely szó rövidítve, illetve parancsoló módban: *páruzovocov.* A mint *Csukalóc* községből egynéhány család itt megtelepedett s községet alapított, a községek az eddigi foglalkozás emlékeül *Párizuzoci*-nak nevezték. Magyarul lehetne: **Párizó.** (Juhos.)

26. *Orosz-Patak.* (Népnyelven: *Potok.*) Ez a község első letelepítői a falun keresztül folyó kis pataktól *Potok*-nak nevezték el községüket. Az *Orosz* jelzőt később kapta. Neve maradhatna: **Orosz-Patak.**

27. *Pichnye.* Ennek a községnek első lakói szépen megtermett, erős, izmos emberek voltak, ami még jelenben is meglátszik az unokákon. Termükre, erejükre büszkéek is voltak, sőt gögősök. A falu legényei a szomszédbeli más községek legényeit búcsu-összejövetelek alkalmával csak úgy félvállról, fitymálva nézték, amiből aztán rende-

sen verekedés származott s ilyenkor volt dolga a botoknak. Ezért a szomszéd lakosok amazokat *pichni*-eknek, azaz *gögösök*-nek, *büszké*-nek nevezték el. Hogy a pichneyi nép csakugyan verekedős természetű volt: bizonyítja a község régi pecsétjén cimerül kivésott bot is. Magyar neve lehetne: **Gögös vagy Büszke.** (Botos.)

28. *Pesolina.* Ez a község egyike a legrégebb krajnai községeknek. Határa méheknek dús legelőül kínálkozó flórával bír. Az első letelepülők is mindjárt észrevették ezt és főfoglalkozásuk a méhészkedés volt. Midőn annyira elszaporodtak a lakosok, hogy önálló községgé alakulhattak községüket *Pesolina*-nak nevezték el s községük pecsétjére cimerül egy *méhkast*, körül rajzó méhekkel, vésettek. Lehetne: **Méhfalva.** (Orosz-Méhes v. Méhesk.)

29. *Nagy-Polena.* (Népnyelven: *Velika Polyana.*) Első lakosai *Sztarina* községből származtak ide. Midőn önállóságra jutott: a községet erdők közepette szép, terjedelmes, tisztás mezőn való fekvésétől *Velika-Polyana*-nak nevezték el és a község pecsétjére egy bokrokkal körülvett mezőt vésettek. Magyar neve lehetne: **Nagy-Mező.**

30. *Nechvaly-Polyanka.* Ezen község határát hajdanában *Zubna* község lakosai marhalegelőül használták és mivel a határban levő rétecskék a rajtuk termett sovány, kevésbé tápláló fű miatt rossz legelőt szolgáltatottak: a nép oroszul *Nechvaly-polyanka*-nak nevezte el, a né magyarul annyit jelent, hogy *ne diésérd* mező. Midőn később *Zubna* községből több család itt állandóan letelepedett s községgé alakult, a községen rajta maradt az eredeti név. Átmagyarosítható lenne így: **Kis-Mező.**

31. *Priszlop.* Az első települők ezt a községet két magas domb alján alapították s helyrajzi fekvése után oroszul *Priszlop*-nak nevezték el. *Priszlop* magyarul annyit jelent mint *hegyszakadás* (mintha a két domb a hegyszakadásból keletkezett volna). Magyar neve lehetne: **Dombalja.** (Domba.)

32. *Hrabova-Rosztoka.* Első lakosai *Hrabócz* községből települtek át és községüket *Hrabova-Rosztoka*-nak nevezték. Ugyanis *rosztoka* orosz szó, honi nyelvünkön azt jelenti, hogy *ág, ér.* Lehetne talán: **Gyertyánoság.** (Kis-Gyertyános.)

33. *Runyina.* (Népnyelven: *Ruvni.*) Elnevezés, sőt helyrajzi fekvésétől nyerte. *Roveny* orosz szó azt jelenti: *síkság*: Oroszul *rovny, rouná* melléknév, magyarul annyit jelent, mint *sík, lapályos.* S miután a Besztkidek alján, erdőekkel körülvett fen síkon fekszik, magyar neve lehetne: **Fensík.** (Felső-Róna.)

34. *Orosz-Ruszkó.* (Népnyelven: *Ruszkoi.*) Ennek a községnek sem eredetéről, sem elnevezéséről szóhagyomány vagy népmonda nincsen. Hogy az első lakosok oroszok voltak, a község neve is bizonyítja; de hogy miért ragasztották később a *Ruszkó* névhez, (mely maga is orosz-t jelent), az *Orosz* jelzőt, értelmetlen. Helyesen lenne magyarosítható *Oroszi*-ra. De miután a vármegyében több *Ruszkó* illetve *Oroszi* nevezetű község is lesz, ez lehetne: **Kárpát-Oroszi.**

35. *Sztakesin.* *Sztakesin*-nak helyrajzi fekvésétől nevezték el oroszul. Ugyanis e mellett a község mellett a *Czirora* folyóba több patakából a víz összefoly. Az orosz *sztakesin* szó magyarul annyit jelent: *víz-összefolyás*, illetve mivel ezek a patakszak itten nagy erővel és roppant sebességgel folynak össze: *vízösszeesés.* Minthogy pedig *Sztakesin* községen alul, mintegy aknába összegyűlvén a víz, már széles mederben csendesebben folydogál tovább: ennek a községnek szép és kifejező magyar neve lehetne: **Vizakna.** (Nagy-Vizakna.)

36. *Sztakesin-Rosztoka.* Minthogy ezt a községet *Sztakesin* községből áttelepült lakosok alapították, magyar neve lehetne: **Vizaknaér.** (Kis-Vizakna.)

37. *Szomolnik.* Települő lakosai a község környékén nagymennyiségben található szurkos fenyűből szurkot főztek. *Szurkó* oroszul *szmolá*; az a hely pedig hol a szurkot főzik *szmolnik.* Mikor már községgé nőtte ki magát a szállás lakossága az első foglalkozás emlékére elnevezte *Szomolnik*-nak. Magyar neve lehetne: **Szurkó** v. **Szurkos.** (Orosz-Szomolnok.)

A Zemplén-vármegyei kaszinó, Molnár István főispán ömeltósága elnöklete alatt, ma egy hete tartotta rendezésévi közgyűlését. Első tárgya volt a számadások megvizsgálása, mely helyesnek találtván, a választmányának a felmentés megadatott. Elnök előterjesztésére a kaszió nagytermék bilárdteremmé való átalakítása elhatározottatott. Ugyiszintén elhatározta a közgyűlés, hogy f. hó 23-án táncal egybekötött társas estét rendez, melyre a tagokat családjaikkal és vendégeikkel szívesen látja.

HUMOR.

Iskolai bölcsőség.

— A csecsemő, mikor elkezd járni, először csak az egyik lábával lép előre, majd a másodikkal, azután a harmadikkal és így tovább.

*) Lásd *Szirmay* A. id. m. pag 393.

- A fény-tümenyek csak sötétben láthatók.
- A földi giliszta éjjel jön napvilágra.
- A horkolás nem egyéb, mint nyári köhögés.

GONDOLATOK.

— Az ember legnagyobb java:
A bölcs megfontolás és józan értelem.

Okos megfontolásra nagy szüksége van
Annak, ki szól s annak, ki hallgat, egyaránt
Szofoklesz (Elektra.)

Mondják, hogy a szerelem szenvedélyes mámor, hamar kijózanodunk belőle; hogy a szerelem fényes láng, ellobog, kiálszik, ha nincs tápláléka. A tiszta lelki szerelem, mint Veszta-láng, soha ki nem alszik, hanem örökké ugyanavval a langgal lobogva ég.

A nő csak azoknak a férfiaknak bókol, akik épenséggel nem veszedelmesek rá nézve. Mihelyt észreveszi, hogy egy férfi veszedelmessé kezd rá nézve válni, minél kevesebb hízogót mond neki.

Magyar Nők Lapja.

*
A szerelem tenger
Uszó galy az ember.
Szél, hab, merre hordja
Ez jó, vagy balsorsa.
Partot ér az egyik
Meg is gyökerezdik.
Mig a szegény másik
Habokkal csatázik,
Összetörve, tépve
Elmerül az éjbe!

Zichy Géza (Ország-Világ).

HIVATALOS RÉSZ.

T. Zemplén-vármegye közigazgatási bizottságától.
200.2240. kb.

Olvasott a kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 79292 sz. a. kelt intézkvénye, melylyel a törvényhatóságok első tisztviselőjéhez a vám engedélyezési ügyekben intézett körrendeleteinek másolatát tudomás és alkalmazkodás végett leküldi.

A körrendelet a »Zemplén« hivatalos közlönyben közzé tétetni, s alkalmazkodás végett a jegyzői karnak, — államépítészeti hivatal főnökének s a tisztviselőjének kiadatni rendeltetik.

Kelt Zemplén vármegye közigazgatási bizottságának S.-a.-Ujhelyben 1891 évi február hó 7-én tartott ülésében.

Molnár István főispán,
mint a közig. biz. elnöke.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter. 79292-I. szám. Valamennyi vármegye és önálló törvényhatósági joggal felruházott város közigazgatási bizottságának. — A törvényhatóság első tisztviselőjéhez a vámengedélyezési kérvényeknek helyszínrájjal leendő felszerelése, valamint a vámtárgynak tüzetes megjelölése tárgyában egyidejűleg kiadott rendelet másolatát. — alatt címednek s ahoz alkalmazkodás végett idezártnak megküldöm. Budapest 1890 december hó 23-án Baross s. k. — Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 79292-I. körrendelet. Valamennyi vármegye és önálló törvényhatósági joggal felruházott város első tisztviselőjének. — Az 1890 évi I. t. cz. 82 §-a 2-pontja értelmében, a vámszedési jognak engedélyezése iránt benyújtandó kérvényeknek, többek között, a tervezett vám tárgyra vonatkozó helyszínrájjal és műszaki leirással is fel kell szerelve lenniök, a törvény 87 §-a értelmében pedig, a vám engedély okiratban a vámjog minőségének, terjedelmének s azon vám tárgynak, a melyen a gyakorlati, szabatos megjelölése szükséges. — Utasítom ehez képest címedet, hogy megfelelően gondoskodjék arról, hogy a vámszedési jog engedélyezése, valamint már lejárt engedélynek megújítása iránti kérvények, illetve előterjesztésekben, a vám tárgy, melyen a vámszedési jog gyakorlathatni kérelmeztek, szabatosan és részletesen megjelöltsék és ezen kérvényekhez es előterjesztésekhez minden esetben kellő áttekintést nyújtó, tájékoztató magyarázattal ellátott helyszínrájjal három példányban csatoltsák, melyben a vámszedés tárgyát képező ut, vagy mütárgy kezdő és végpontjai valamint a vámsorompók elhelyezése pontosan feltüntetve legyen. Egyöntetű eljárás biztosítása végett elrendelem, hogy a vázlatrajzok köztutaknál 1: 2880, közúti hidaknál pedig 1: 1000 lépték szerint készítettendők, továbbá a vám tárgy tengely vonala veres színnel jelölendő, azon kívül szükséges, hogy a vázlatrajzban a vámtárgy fekvése a tengelyvonalon kijelölendő hosszúságát beosztás (a kilométerezés) tüntetendő legyen kiutatva, és a vámtárgy kezdete és végpontja ezen kilométerezés szerint — melynek egyezőnek kell lenni azon közút kilométerezésével, melyen a vámtárgy létezik, vagy melynek részét képezi, — az úttest veres vonallal, betűk és számokkal legyen kitüntetve. — A műszaki leírás-

nak különösen közúti hidaknál, a vámtárgy kellő műszaki ismertetéssel s az idevágó pontos adatokat kell tartalmazni. — Kövezetvámoknál a vázlatrajz szintén 1: 2880-hoz lépték szerint készítettendők. — Ha egyes utvonatokra kéretik a kövezeti vámszedési jog, a fennebbi határozatok követendők, ha pedig a kövezetvám a község, vagy város egész területére nézve szándékoltatnék életbe léptettni, akkor a vámtárgy illetve község vagy város egész területe s a felállítandó sorompók helye veres vonalakkal pontosan megjelölendő lesz. Budapest 1890. évi december hó 23-án Baross s. k.

122.178. sz. *Zemplén-vármegye közig. bizottságától.*

Olvasott a kir. kereskedelemügyi minisztérium a közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. t. c. 7 és 14. §-aihoz 81371. sz. alatt az állami építészeti hivatalok részére kiadott utasítás.

A mennyiben ezen községek hozzájárulási arányának kiszámításánál alkalmazásba veendő utasítás közérdekű, s mert a közig. biz. legközelebb a tárgyban határozott hozatalra lesz utalva: a minisztériumi intézkvény a »Zemplén« útján köztudomásra hozatni, és a közig. biz. tagjaival másolatban közölni rendeltetik.

Kelt Zemplén vármegye közig. bizottságának S.-a.-Ujhelyben, 1891. febr. 7-én tartott ülésében.

Molnár István, főispán
mint a közig. biz. elnöke.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter 81371. sz. valamennyi m. kir. államépítészeti hivatalnak és építészeti kirendeltségnek. Mult évi november hó 23-án 67244 sz. a. kelt rendelettel utasítottam az államépítészeti hivatalokat, hogy a közutakról és vámokról szóló 1890. évi I. t. z. 7 és 14 §-ai értelmében az állami és törvényhatósági közutak átkelési szakaszainak fentartásához az illető község (város) által adandó hozzájárulás kiszámítása és megállapítása tárgyában mely irányelveket vegyenek alapjául s jeleztem egyúttal azon körülményeket, melyeknek alapján hozzájárulási összeg leszállítása kérelmezhető. Tapasztalván azonban, hogy az államépítészeti hivatalok az említett rendelet végrehajtása körül nem egyöntetű eljárást követnek s az általuk tervezett intézkedések nem felelnek meg minden tekintetben a rendeletben kifejtett alapelveknek, egyöntetűség elérése és netán felmerülhet félreértések kikerülése végett a következőkről értesitem 1. Belterület alatt, a mennyiben közelebbi meghatározás a törvényhatósági vagy városi szabályokban fellelhető, nem volna vagy a helyi viszonyok és községi térképek eziránt biztosabb alapot nem nyújtanak, rendszerint a községbe épített területeknek azon része értendő, hol az állami vagy törvényhatósági közút mentén, annak mindkét vagy csak egyik oldalán a házak sorban egymás mellé vagy egymás közelébe építvők. Az eként megállapított beleterületen kívül eső közutszakaszokra, valamint a belterületen kívül eső mütárgyakra nézve a községek részéről hozzájárulás nem követelhető. A belterület megállapítására vonatkozólag felmerülhet vitás kérdés, a mennyiben az a hozzájárulás kérdésével kapcsolatban áll, ezzel egyidejűleg tárgyalható és donthető el önként értvén, hogy az érintett megállapítás csakis a hozzájárulási kérdésre nézve bírhat érvényvel. 2. Az idézett törvény említett szakaszai értelmében az érdekelt község viszonyainak méltányos számbavételével az illető államutrészeknek vagy mütárgyaknak fentartásához azon körülménnyel fogva tartozik hozzájárulni, mert azok a községnek belterületén lévén, egyúttal utcai vagy gazdasági közlekedésre is használnak s ennek következtében fentartásuk a rendesnél többet igényel. Ugyanazon §-ok értelmében az illető közeg a fentartási költség különböző részletek kimutatását készít. Ezekhez képest a fentartási különbözet kiszámításánál a következő munkák veendő figyelembe. A kavics garmodák előállításai és szállítási költségei sár és porlehuzás, a kavics elterítési, ároktisztítási, padka igazítás és a nyílt mütárgyak hidlásának helyreállítási költségei. Nem jöhetnek tehát számításba a korlátok és kerékvetők, továbbá támfalak és egyéb hasonló létesítmények fentartási valamint az úttest feltöltése és szélesbítésének költségei. A hidpadlózat hozzájárulási költsége a következő módon számítandó. Állapítsa meg azon évek számát, melyeknek leforgása alatt az átkelési szakaszban fekvő nyílt mütárgy hidlása kiváltásának szüksége beáll. Az újból való helyreállítási költségeknél azon évek számával, mely alatt a kiváltás szükségeltetik való elosztásából nyert hányadost szorozza azon százalékkal, mely az átkelési és külterületen átvonuló közút 1 kmtr. szakaszának fentartási költségeinél különbözésként megállapított. Például: Ha a pallózatnak újból való előállítás költsége minden 5 évben beáll és 500 ftba kerül, és ha egy kmt külső szakaszának átlagos költség 400 frtot, az átkelési szakasz 1 kmterére számított költségei ellenben 600 frtot tesznek: az egy évre eső pallókiváltási költség 500/5=100 frt s miután a kétrétebeli fentartási költség közt fenforgó különbözet százalékban kifejezve 0,333 (600:200=1:x. hol x=0,333) az egy évre eső hozzájárulási költség 100

× 0,333 = 33 ft 33 kr. A fentebbiek szerint a hozzájárulási költségek megállapítása céljából kiszámítandó fentartási költségek a mult évi nov. 22-én 67244 sz. alatt kiadott rendeletben megjelölt hányad szerint lesznek a községekre kivendők. 3. A fentebb idézett rendelettel utasítottam az államépítészeti hivataloknak arra, hogy a helyi viszonyok és körülmények által indokolt esetekben a hozzájárulási kulcs megállapításánál, mikor térhet el az általános határozatoktól s mikor kérheti ki engedélyemet a hozzájárulás leszállítása végett. Erésben utasítom meg a hivatalokat, hogy a törvény értelmében is alkalmazandó méltányosság mérve, illetve a hozzájárulás leszállítása iránt előterjesztését csak azon esetben tegye meg, ha a leszállítást igazoló hiteles (szolgabírói, polgármesteri, adóhivatali, közgazdasági eladói stb.) bizonyítványok birtokában volna vagy ilyenek az érdekelt községek által rendelkezésére bocsátatnának. Ily előzetes engedély csak az államutszakaszokra vonatkozólag szükséges, ha törvényhatósági szakaszról van szó, ily előterjesztés felesleges. Ha a községeknek a közig. bizottság által eszközölt meghallgatásánál utólagosan arról győződött meg, hogy a hozzájárulási költségek leszállítása méltányos és indokolt volna, és ha a közig. bizottság is ez értelemben határozna, ezen határozat, ha államuti szakaszról forog szó, fellebbezendő ugyan, cím kötelessége azonban a lezállításra nézve egyidejűleg hozzájárulást jelentést tenni. Az átkelési közutszakaszok fentartásához a közegek (városok) által adandó hozzájárulás a törvényhatósági közutakra nézve 1891/92 évekre állapítandó meg. Az állami közutakra nézve megállapított hozzájárulás mindaddig változatlanul fennáll, míg időközben előállott változások alapján a határozat megváltoztatását az állam képviselője vagy az érdekelt község nem kéri. Budapest, 1891. január hó 18-án. Baross s. k.

2267./2268sz. *Zemplénvármegye alispánjától.*

Közhíretétel végett kiadom.

S.-a.-Ujhely 1891. február 8.

Matolai Etele alispán.

5979./5980. szám. VI — 11. *M. kir. belügyminiszter.*

Körrendelet.

Miután azon idő közeledik, melyben azok nevei, kik Karlsbadban Hertzka Imre dr. által, és Sztankovanszky dr. házában fürdő használatot öhajtó hivatalnokok részére berendezett szobákban ingyen lakásra igényt tartanak, a nevezett orvosnál közlendők, felhívom a törvényhatóságot, miszerint a 12 rangosztálytól kezdve a 8-ig bezárólag azon hivatalnokok neveit, kik fenti kedvezmény igénybe venni kívánnák, a gyógykezelés szükségességét igazoló orvosi bizonyítvány csatolása mellett tekintettel kérvényezőik anyagi viszonyaira, legkésőbb f. évi február hó végéig közölje és egyúttal arról is tegyen jelentést, hogy az illetők betegségeik és netán egyéb viszonyaiknál fogva, a kedvezmény élvezetében mely időben kívánnak lépni? Végül megjegyzem, hogy a fenti határidőn túl beérkező folyamodványok csakis annyiban lesznek figyelembe vehetők, a mennyiben akkor még üres hely fog rendelkezésre állani.

Budapest, 1891. évi január hó 24. én.

A miniszter helyett:

Lukács György, államtitkár.

4950 sz. VI. *Kereskedelemügyi m. k. Miniszter.*

Zemplénvármegye közönségének.

Tokaj község kérelmére megengedem, hogy ott a f. évi március hó 24-ére eső országos vásár ez évben kivételesen f. évi március hó 23-án tartassék meg.

Erről a közönséget f. évi január hó 13-án 553/91 sz. a. kelt felterjesztésre oly hozzáadással értesitem, hogy az engedélynek a hivatalos lapban való közzétételére nézve egyúttal intézkedtem.

A mellékleteket visszarekesztem.

Budapest, 1891. évi február hó 7-én

A miniszter helyett:

Lukács Béla,
államtitkár.

452 sz. *Zemplénvármegye alispánjától.*

Alkalmazkodás és mihez tartás végett kiadom.

S.-a.-Ujhely, 1891. január hó 22-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földmivelésügyi m. kir. miniszter 78284/III 8 sz. Valamennyi törvényhatóságának. A porosz kormány 1890-ik évi december hó 20-án 607/a sz. alatt és a *württembergi kormány* 1890-ik évi december hó 19-én kelt rendeletével *megengedte*, hogy a szarvasmarhák élő-állapotban Ausztria Magyarországból Görlitz, Légnitz, Cottbus, Landsberg a/IV. Forst (L. Sorau N.) L. Spremberg továbbá Stuttgart, Ulm, Heilbronn, Comstatt, Esslingen, Gmund és Göppingen városokba f. évi december hó 18-án 76634 III. sz. a. kelt leiratomban közölt föltételek alatt bevitethessenek. Megjegyeztetik, hogy a bevitel Poroszország nevezett városaiba Friedland és Millelivalde határállomásokon át és

— A fény-tümenyek csak sötétben lát-
hatók.
— A földi giliszta éjjel jön napvilágra.
— A horkolás nem egyéb, mint nyári kö-
högés.

GONDOLATOK.

— Az ember legnagyobb java :
A bölcs megfontolás és józan értelem.

Okos megfontolásra nagy szüksége van
Annak, ki szól s annak, ki hallgat, egyaránt
Szofoklesz (Elektra.)

Mondják, hogy a szerelem szenvedélyes má-
mor, hamar kijózanodunk belőle; hogy a szerelem
fényes láng, ellobog, kiálszik, ha nincs tápláléka.
A tiszta lelki szerelem, mint Veszta-láng, soha ki
nem alszik, hanem örökké ugyanavval a lánggal
lobogva ég.

A nő csak azoknak a férfiaknak bókol, akik
épséggel nem veszedelmek rá nézve. Mihelyt
észreveszi, hogy egy férfi veszedelmessé kezd rá
nézve válni, minél kevesebb hízogt mond neki.

Magyar Nők Lapja.

A szerelem tenger
Uszó galy az ember.
Szél, hab, merre hordja
Ez jó, vagy balsorsa.
Partot ér az egyik
Meg is gyökeredzik.
Mig a szegény másik
Habokkal csatázik,
Összetörve, tépve
Elmerül az éjbe!

Zichy Géza (Ország-Világ).

HIVATALOS RÉSZ.

T. Zemplén-vármegye közigazgatási bizottságától.
200.2240. kb.

Olvastatott a kereskedelemügyi m. kir. mi-
nisterium 79292 sz. a. kelt intézkedése, melylyel a
törvényhatóságok első tisztviselőjéhez a vám en-
gedélyezési ügyekben intézett körrendeleteinek
másolatát tudomás és alkalmazkodás végett le-
küldi.

A körrendelet a »Zemplén« hivatalos közlön-
ben közzé tétetni, s alkalmazkodás végett a jegy-
zői karnak, — államépítészeti hivatal főnökének s
a tiszti főügyésznek kiadatni rendeltetik.

Kelt Zemplén vármegye közigazgatási bizott-
ságának S.-a.-Ujhelyben 1891 évi február hó 7-én
tartott ülésében.

Molnár István főispán,
mint a közig. biz. elnöke.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister. 79292-I.
szám. Valamennyi vármegye és önálló törvény-
hatósági joggal felruházott város közigazgatási
bizottságának. — A törvényhatóság első tisztvis-
előjéhez a vámenegedélyezési kérvényeknek helyszin-
rajzzal leendő felszerelése, valamint a vámtárgynak
tüzetes megjelölése tárgyában egyidejűleg kiadott
rendelet másolatát. Alatt címednek s ahoz al-
kalmazkodás végett idezártnak megküldöm. Buda-
pest 1890 december hó 23-án Baross s. k. —
Kereskedelemügyi m. kir. minister 79292-I. körren-
delet. Valamennyi vármegye és önálló törvény-
hatósági joggal felruházott város első tisztviselő-
jének. — Az 1890 évi I. t. c. 82 §-a 2-pontja ér-
telmében, a vámszedési jognak engedélyezése iránt
benyújtandó kérvényeknek, többek között, a ter-
vezett vám tárgyra vonatkozó helyszinrajz és mű-
szaki leirással is fel kell szerelve lenniök, a törvény
87 §-a értelmében pedig, a vám engedély okirat-
ban a vámjog minőségének, terjedelmének s azon
vám tárgynak, a melyen az gyakorlandó, szabatos
megjelölése szükséges. — Utasítom ehez képest
címedet, hogy megfelelően gondoskodjék arról,
hogy a vámszedési jog engedélyezése, valamint
már lejárt engedélynek megújítása iránti kérvények,
illetve előterjesztésekben, a vám tárgy, melyen a
vámszedési jog gyakorlathatni kérelmeztek, szabato-
san és részletesen megjelöltesék és ezen kér-
vényekhez es előterjesztésekhez minden esetben
kellő áttekintést nyújtó, tájékoztató magyarázattal
ellátott helyszinrajz három példányban csatoltassék,
melyben a vámszedés tárgyát képező ut, vagy
mütagy kezdő és végpontjai valamint a vámsor-
ompók elhelyezése pontosan feltüntetve legyen.
Egyöntetű eljárás biztosítása végett elrendelem,
hogy a vázlatrajzok köztutaknál 1: 2880, közüti
hidaknál pedig 1: 1000 lépték szerint készítettök,
továbbá a vám tárgy tengely vonala veres szin-
jelölendő, azon kívül szükséges, hogy a vázlat-
rajzban a vámtárgy fekvése a tengelyvonalon ki-
juttatandó hossz mérték beosztás (a kilométerozás)
alapján legyen kinututva, és a vámtárgy kezdete
és végpontja ezen kilométerozás szerint — mely-
nek egyezőnek kell lenni azon közut kilométero-
zásával, melyen a vámtárgy létezik, vagy melynek
részét képezi, — az úttest veres vonallal, betük és
számokkal legyen kitüntetve. — A műszaki leirás-

nak különösen közüti hidaknál, a vámtárgy kellő
műszaki ismertetéssel s az idevágó pontos adatokat
kell tartalmazni. — Kövezetvámoknál a vázlatrajz
szintén 1: 2880 hoz lépték szerint készítettök —
Ha egyes utvonatokra kéretek a kövezeti vámsze-
dési jog, a fennebbi határozatok követendök, ha
pedig a kövezetvám a község, vagy város egész
területére nézve szándékoltatnék életbe léptettni,
akkor a vámtárgy illetve község vagy város egész
területe s a felállítandó sorompók helye veres
vonallal pontosan megjelölendő lesz. Budapest
1890. évi december hó 23-án Baross s. k.

122.178. sz. *Zemplén-vármegye közig. bizottságától.*

Olvastatott a kir. kereskedelemügyi ministeri-
umnak a közutakról és vámpokról szóló 1890. évi
I. t. c. 7 és 14 §-aihoz 81371. sz. alatt az állami
építészeti hivatalok részére kiadott utasítás.

A mennyiben ezen községek hozzá járulási
arányának kiszámításánál alkalmazásba veendő
utasítás közérdekű, s mert a közig. biz. legközelebb
a tárgyban határozott hozatalra lesz utalva: a mi-
nisteri intézkedés a »Zemplén« utján köztudo-
másra hozatni, és a közig. biz. tagjaival másolat
ban közölni rendeltetik.

Kelt Zemplén vármegye közig. bizottságának
S.-a.-Ujhelyben, 1891. febr. 7-én tartott ülésében.

Molnár István, főispán
mint a közig. biz. elnöke.

Másolat.

Kereskedelemügyi m. kir. minister 81371.
sz. valamennyi m. kir. államépítészeti hivatalnak
és építészeti kirendeltségnek. Mult évi november
hó 23-án 67244 sz. a. kelt rendelettel utasi-
tottam az államépítészeti hivatalokat, hogy a közü-
takról és vámpokról szóló 1890. évi I. t. z. 7 és
14 §-ai értelmében az állami és törvényhatósági
közutak átkelési szakaszainak fentartásához az
illető község (város) által adandó hozzájárulás
kiszámítása és megállapítása tárgyában mely irány-
elveket vegyenek alapjául s jeleztem egyuttal
azon körülményeket, melyeknek alapján hozzájár-
ulási összeg leszállítása kérelmezhető. Tapasztal-
ván azonban, hogy az államépítészeti hivatalok az
említett rendelet végrehajtása körül nem egyön-
letű eljárást követnek s az általuk tervezett intéz-
kedések nem felelnek meg minden tekintetben a
rendeletben kifejtett alapelveknek, egyöntetűség
elérése és netán felmerülhető félreértések kikerü-
lése végett a következőkről értesitem 1. Belterü-
let alatt, a mennyiben közelebbi meghatározás a
törvényhatósági vagy városi szabályokban fellel-
hető, nem volna vagy a helyi viszonyok és községi
térképek eziránt biztosabb alapot nem nyujta-
nának, rendszerint a községbe épített területeknek
azon része értendő, hol az állami vagy törvény-
hatósági közut mentén, annak mindkét vagy csak
egyik oldalán a házak sorban egymás mellé vagy
egymás közelébe építvük. Az eként megállapított
beleterületen kívül eső közutszakaszokra, valamint
a belterületen kívül eső mütagyakra nézve a
községek részéről hozzájárulás nem követelhető. A
belterület megállapítására vonatkozólag felmerül-
hető vitás kérdés, a mennyiben az a hozzájárulás
kérdésével kapcsolatban áll, ezzel egyidejűleg tár-
gyalható és donthető el önként értvén, hogy az
érintett megállapítás csakis a hozzájárulási kér-
désre nézve bírhat érvénynyel. 2. Az idézett törvény
említett szakaszai értelmében az érdekelt község
viszonyainak méltányos számbavételével az illető
államutréznek vagy mütagyának fentartásához
azon körülménnyel fogva tartozik hozzájárulni,
mert azok a községnek belterületén lévén, együt-
tal utcai vagy gazdasági közlekedésre is használ-
tatnak s ennek következtében fentartásuk a ren-
desnél többet igényel. Ugyanazon §-ok értelmé-
ben az illető közeg a fentartási költség külön-
bözetről részletes kimutatást készít. Ezekhez ké-
pest a fentartási különbözet kiszámításánál a kö-
vetkező munkák veendőek figyelembe. A kavics
garmodák előállításai és szállítási költségei sár
és porlevezés, a kavics elterítési, ároktisztítási,
padka igazítás és a nyílt mütagyak hidlásának
helyreállítási költségei. Nem jöhetnek tehát szá-
mításba a korlátok és kerékvetők, továbbá támfal-
ak és egyéb hasonló létesítmények fentartási
valamint az úttest feltöltése és szélesítésének köl-
tségei. A hidpad'ozat hozzájárulási költsége a kö-
vetkező módon számítandó. Állapítsa meg azon
évek számát, melyeknek leforgása alatt az átke-
lési szakaszban fekvő nyílt mütagy hidlása kivál-
tásának szüksége beáll. Az újból való helyreállítási
költségeknél azon évek számával, mely alatt a
kiváltás szükségeltetik való elosztásából nyert
hányadost szorozza azon százalékkal, mely az át-
kelési és külterületen átvonuló közut 1 kmtr. sza-
kaszának fentartási költségeinél különbözteként
megállapították. Például: Ha a pallózatnak új-
ból való előállítás költsége minden 5 évben beáll
500 ftba kerül, és ha egy kmt külső szakasz-
nak átlagos költség 400 frtot, az átkelési szakasz
1 kmterére számított költségei ellenben 600 frtot
tesznek: az egy évre eső pallókváltási költség
500/5=100 frt s miután a kétféle fentartási
költség közt fenforgó különbözet százalékban ki-
kifejezve 0,333 (600: 200 = 1: x. hol x = 0,333)
az egy évre eső hozzájárulási költség 100

X 0,333 = 33 ft 33 kr. A fentebbiek szerint a
hozzájárulási költségek megállapítása céljából ki-
számítandó fentartási költségek a mult évi nov.
22-én 67244 sz. alatt kiadott rendeletben megje-
lölt hányad szerint lesznek a községekre kiveten-
dök. 3. A fentebb idézett rendelettel utasítást
adtam az államépítészeti hivataloknak arra, hogy a
helyi viszonyok és körülmények által indokolt
esetekbe a hozzájárulási kulcs megállapításánál,
mikor térhet el az általános határozatoktól s mi-
kor kérheti ki engedélyemet a hozzájárulás le-
szállítása végett. Erészben utasítom még a hivata-
lokot, hogy a törvény értelmében is alkalmazandó
méltányosság mérve, illetve a hozzájárulás leszáll-
tása iránt előterjesztését csak azon esetben te-
gye meg, ha a leszállítást igazoló hiteles (szol-
gabírói, polgármesteri, adóhivatali, közgazdasági
előadói stb.) bizonyítványok birtokában volna
vagy ilyenek az érdekelt községek által cím ren-
delkezésére bocsátatnának. Ily előzetes engedély
csak az államutszakaszokra vonatkozólag szüksé-
ges, ha törvényhatósági szakaszról van szó, ily
előterjesztés felesleges. Ha a községeknek a közig.
bizottság által eszközölt meghallgatásánál utóla-
gosan arról győződött meg, hogy a hozzájárulási
költségek leszállítása méltányos és indokolt volna,
és ha a közig. bizottság is ez értelemben hatá-
rozna, ezen határozat, ha államüti szakaszról fo-
rog szó, fellebbezendő ugyan, cím kötelessége
azonban a lezállításra nézve egyidejűleg hozzá-
járulást nyújtani. Az átkelési közutszakaszok
fentartásához a községek (városok) által
adandó hozzájárulás a törvényhatósági közutakra
nézve 1891/92 évekre állapítandó meg. Az állami
közutakra nézve megállapított hozzájárulás mind-
addig változatlanul fennáll, mig időközben előállt
változások alapján a határozat megváltoztatását
az állam képviselője vagy az érdekelt község nem
kéri. Budapest, 1891. január hó 18-án. Baross s. k.

2267./2268sz. *Zemplénvármegye alispánjától.*

Közhíretétel végett kiadom.

S.-a.-Ujhely 1891. február 8.

Matolai Etele alispán.

5979/5980. szám. VI — 11. *M. kir. belügyminister.*

Körrendelet.

Miután azon idő közeledik, melyben azok
nevei, kik Karlsbadban Hertzka Imre dr. által, és
Sztankovanszky dr. házában fürdő használatot
őhajtó hivatalnokok részére berendezett szobákban
ingyen lakásra igényt tartanak, a nevezett orvos-
sal közlendök, felhívom a törvényhatóságot, mi-
szerint a 12 rangosztálytól kezdve a 8-ig bezárólag
azon hivatalnokok között, kik fenti kedvezményt
igénybe venni kívánnak, a gyógykezelés szüksé-
gességét igazoló orvosi bizonyítvány csatolása
mellett tekintettel kérvényezőik anyagi viszonyaira,
legkésőbb f. évi február hó végéig közölje és egy-
uttal arról is tegyen jelentést, hogy az illetők be-
tegségük és netáni egyéb viszonyaiknál fogva, a
kedvezmény élvezetében mely időben kívánnak lépni?
Végül megjegyzem, hogy a fenti határidőn
túl beérkező folyamodványok csakis annyiban lesz-
nek figyelembe vehetők, a mennyiben akkor még
üres hely fog rendelkezésre állani.

Budapest, 1891. évi január hó 24. én.

A minister helyett:

Lukács György, államtitkár.

4950 sz. VI. *Kereskedelemügyi m. k. Minister.*

Zemplénvármegye közönségének.

Tokaj község kérelmére megengedem, hogy
ott a f. évi március hó 24-ére eső országos vásár
ez évben kivételesen f. évi március hó 23-án
tartassék meg.

Erről a közönséget f. évi január hó 13-án
553/91 sz. a. kelt felterjesztésre oly hozzáadással
értesitem, hogy az engedélynek a hivatalos lapban
való közzétételére nézve egyuttal intézkedtem.

A mellékleteket visszarekesztem.

Budapest, 1891. évi február hó 7-én

A minister helyett:

Lukács Béla,
államtitkár.

452 sz. *Zemplénvármegye alispánjától.*

Alkalmazkodás és mihez tartás végett kiadom.

S.-a.-Ujhely, 1891. január hó 22-én.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Földmivelésügyi m. kir. minister 78284/III 8
sz. Valamennyi törvényhatóságának. A porosz
kormány 1890-ik évi december hó 20-án 607 a sz.
alatt és a *württembergi kormány* 1890-ik évi decem-
ber hó 19-én kelt rendeletével *megengedte*, hogy a
szarvasmarhák élő-állapotban Ausztria Magyar-
országból Görlitz, Légnitz, Cottbus, Landsberg
a/IV. Forsti (L. Sorau N.) L. Spremberg továbbá
Stuttgart, Ulm, Heilbrom, Comstätt, Esslingen,
Gmund és Göppingen városokba f. évi december
hó 18 án 76634 III. sz. a. kelt leiratomban közölt
feltételek alatt bevithessenek. Megjegyztetik,
hogy a bevétel Poroszország nevezett városaiba
Friedland és Millelivalde határállomásokon át és

csak a hétfői és csütörtöki napokon történhetik. A bevitt állatok megvizsgálása Friedlandban Wittenbrinek kerületi állatorvos által, Mittelvaldén pedig Lange határszéli állatorvosok azonban a szállítmány megérkezését megelőző nap esti 8 óráig írásban vagy táviratilag értesítendő. Württemberg nevezett városaiba pedig a bevétel Friedrichshafen-én továbbá a lindaukutstáni, salzburgi, simbachi és a passauai bajor határ állomásokon át történik, megjegyezve, hogy a Friedrichshafennél belépő szállítmányokról az ottani kikötő igazgatósága 24 órával a szállítmány megérkezése előtt megfelelően értesítendő. Erről a közönséget tudomás-vétel és közhirététel végett értesitem. Budapesten, 1890. évi december hó 31. én. A miniszter megbízásából. Br. Fiath s. k.

663 sz. I. 91. A homonnai járó főszolgabirójától.

Körözés.

Kószai Károly, bádógos tanonc, mult évi október hóban itteni mesterétől megszökött s miután tartózkodási helyét szülei sem tudják, őt az alábbi személyleírás alapján köröztetem.

Személyleírása: Kószai Károly szül. 1874. évben, Nagy-Kapos községben, gör. kath. vallásu alacsony termetű, kerek arcú, kék szemű, szőke szemöldökű, rendes száj és orra, gesztenyeszínű haja, iparos tanonc feltalálás esetén ide leendő kísértetés végett a legközelebbi toloncállomásnak átadandó.

Homonnán, 1891 február hó 16-án
Haraszthy Miklós,
főszolgabíró.

40302/V. — 10 szám. Magyar királyi belügyminiszter.

Körrendelet.

(Folyt. és vége.)

Vizen szállítás.

I. A vizen szállításnál, az ütődés és tűz elleni védelemre általában a szárazon szállításra vonatkozó óvintézkedések mérvadóak, a mennyiben azokat a vizen szállítás természete ki nem zárja.

II. A robbanó anyagoknak, tengeren, hazai hajókon szállítása csakis oly hajókon eszközölhető melyek földel s tűz ellen lehetőleg védett helyiségekkel rendelkeznek. Robbanó anyagok csak ezen helyiségekben, tengeri gőzhajókon pedig a hol ily célokra külön helyiségek (lőpor kamarák) léteznek, csak ezekben tarthatók.

Minden robbanószer szállítóhajó legalább egy csolnakkal s külön lobogóval ellátandó, mely folyamhajóknál fekete, tengerihajóknál vörös színű kell hogy legyen s szélsőséges időben kellően kifeszítendő.

III. A robbanó szerek fel és leszállítása csak a kikötői vagy más illetékes hatóság által kijelölt helyen a csak nappal történhetik.

IV. A robbanószereknek belvizeken szállítása tutajokon sohasem, hanem csak szilárd szerkezetű hajókon a folyamrendészeti szabályok megtartása mellett eszközölhető. A csomagok a hajón sohasem állhatnak szabadon, hanem befödendők, vagy zárt helyiségbe helyezendők.

V. Robbanó szerekkel megrakott hajón csak a hajónak elkülönített tűzhelyiségében szabad világozást vagy tüzet gyújtani. Ha a parton konyha tüzet gyújtanak, ennek a szállító hajótól 200 méternyire s a szél irányának megfelelő óvintézkedések mellett kell történnie.

VI. Robbanószer szállító hajók más hajók elöl és viszont a lehető legnagyobb távolságban kitérnek.

VII. A tűz kioltása a partokon vagy találkozó hajókon a zászló megpillantásakor, vagy szükség esetén az e célból kiküldendő csolnaktól, nyílt tengeren pedig a szokásos jeladásra fogantatandó. Gőzhajók ezen felül füstszelvényeket megfelelően kezelni tartoznak.

VIII. Belvizeken rendszerint gőzhajókon nem, hanem csak uszályhajókon lehet robbanószert szállítani.

V. Fejezet.

Eladás.

Robbanó anyagok eladásával csak azok foglalkozhatnak, a kik arra a belügyminiszerétől az 1884. XVII. t. cz. 20. §-a értelmében ipar engedélyt kaptak.

A ki ily ipar engedélyt kapott, köteles azt azonnal a területre illetékes első fokú iparhatóságnál lajstromozás végett bemutatni, a hol is az 1884. XVII. t. cz. 21. §-a által megállapított díjat megfizetvén, az ipartörvény végrehajtása iránt a volt földmívelés ipar és kereskedelemügyi miniszter által 39266/74 sz. a. kiadott rendelet 10. §-a értelmében a B.) iparlajstromba bevezettetik.

Az engedély csak minden tekintetben teljesen kifogástalan és megbízható egyéneknek, meghatározott helyre és csak akkor adható meg, ha az eladásra alkalmas helyiségek léteznek. Azonfelül az engedélyben határozottan kötelezendő az eladásra feljogosítandó egyén azon utasításnak pontos megtartására, a mely az egyes robbanó anyagnak engedélyezése alkalmával meg lett állapítva.

52. § Az eladó kötelezve van a hatóság által neki ideiglenes megőrzés végett átadott robbanó

anyagokat a rendelkezésére álló helyiségekhez képest átvenni.

53. § Az eladásra szánt helyiségben 3 kilogramnál több robbanó anyag nem tartható, nagyobb mennyiség szabályszerű raktárakban helyezendő el.

54. § A robbanó anyag az eladásra szánt helyiségekben lehetőleg árnyas és biztos helyen tartandó, gyújtó anyagok tűzveszélyes vagy robbanó természetű tárgyak a robbanó anyagtól lehetőleg távol helyezendők el, különösen tartózkodni kell az eladónak ércszerszámok használatától, a minden oly cselekménytől, mely által a robbanó szerre lökés vagy erőszakos nyomás gyakoroltatik.

55. § Egyebekben az eladásnál is a jelen szabályban foglalt és az esetekenként kibocsátandó belügyminiszeri rendeletekben megállapítandó szabályok követendők.

56. § Hatósági engedéllyel bíró elárusítóknak, továbbá oly személyeknek, a kiknek iparuk vagy üzemük folytatásához robbanó anyagra van szükségük, mint péld. építészeti vállalkozók, bányabirtokosoknak stb. robbanó anyag különös hatósági engedély nélkül is eladható.

Más egyéneknek hatósági engedély nélkül robbanó anyagot eladni nem szabad. Az engedélyt a vásárlani szándékozónak az illetékes közigazgatási hatóság adja meg. Az engedély megtagadandó, ha az illető egyén minden tekintetben nem teljesen megbízható.

57. § A vételi engedély megadása egyes esetre engedélylapon, folytonos szükségletnél pedig engedélykönyvnek kiállításával történik. Ezen engedélykönyvnek előállításai költségeit az engedélyt kérő megtéríteni tartozik.

A katonai hatóságok vagy műszaki csapatoknak ily különös engedélyre szükségük nincs.

58. § Minden engedélylapon és könyvön a vételre jogosult személynek neve és az átveendő robbanó anyagnak minősége kiteendő.

Az engedélylapokon azonfelül a robbanó anyagnak mennyisége is megjelölendő.

Ezen engedélykönyvokat az illetők gondosan megőrizni tartoznak, nehogy azokkal bárminő visszaélés történhessenek.

59. § Az elárusító köteles a robbanó anyagok elárusításáról pontos jegyzéket vezetni, a melybe a vevőnek nevét, a kiszolgáltatás idejét a kiszolgáltattott robbanó szernek mennyiségét és minőségét, valamint a vételi engedélynek számát és keltét bejegyezni tartozik.

60. § A jelen szabály 52, 56 és 59 §-ainak rendelkezései a robbanószergyárosra is kötelezők gyártmányainak eladásánál.

61. § Az eladási helyiségben mindenki által könnyen megtekinthető nyomtatott utmutatásnak kell kifüggeszteni lennie, aziránt, hogy mily óvintézkedések alkalmazandók és egy hason tartalmu utmutatás a vevőnek a robbanó anyaggal együtt kézbesítendő.

62. § Minden vevő jogosítva van a gyártmányának hatóságilag leendő megvizsgálását kérni, ha annak jó minősége tekintetében alapos aggályai vannak.

VI. Fejezet.

Használat.

63. § Robbanó anyagokkal dolgozó vállalatok, a mennyiben hatóságilag jóváhagyott oly üzemszabályzatuk nem lenne, a mely a robbanó anyagoknak, mikénti használatára a kellő utasítást magában foglalja, kötelesek ilyent haladéktalanul az iparhatóságnak jóváhagyás végett bemutatni. Ezen szabályzatnak a robbanó anyagoknak használatára alkalmával követendő eljárást pontosan meg kell állapítania.

64. § A robbanó anyagokkal ellátandó munkások felelőseik által alaposan kitanítandók a nekik átadott robbanószerek természetéről, továbbá figyelemztetendők mindazon óvintézkedések szigorú betartására, a melyek szerencsétlenségek elkerülése végett megkívánatnak. A vállalat és a munkásoknak közvetlen felelőséi a szabályrendelet ezen rendelkezésének pontos betartásáért.

65. § A robbanó anyagok azonnal megsemmisítendőek, ha az a köz- vagy személyes biztonság szempontjából szükségesnek mutatkozik. A megsemmisítés szakértők által eszközözendő.

Talált robbanó anyagok, valamint egyáltalán olyanok, a melyek sem a tulajdonosnak, sem a rendelkezésre jogosult egyéneknek át nem adhatók, a rendőri hatóságnak és esetleg ha ez könnyen nem eszközölhető, a legközelebbi csendőrszakszparancsnokságnak átadandók, a mely utóbbi azonnali jelentést tenni, és a hatósági intézkedés beérkeztéig annak ideiglenes biztonságba helyezése iránt gondoskodni tartozik.

A hatóság a mennyiben a robbanó anyag azonnal meg nem semmisítendő, annak biztos elhelyezéséről gondoskodni, egyebekben pedig a fennálló szabályok értelmében eljárni tartozik.

VII. Fejezet.

Állami felügyelet és ellenőrzés

66. § Az állami felügyeletnek hatályos gyakorlása céljából fentartja magának a belügyminiszter, hogy a robbanó anyag gyárakat és üzemeket külön megbízottja által ellenőriztesse, és ennek hatáskörét rendeletileg szabályozza. Ezen megbízott vagy megbízottaknak jogukban áll, a

vállalat vagy üzlethelyiségeiben bármikor, s annyiszor a mennyiszor megjelenni, s ott a helyzetről a legalaposabb tudomást szerezni, mivégből a vállalat vagy üzlet összes személyzete kötelezve van, a kivánt felvilágosításokat tanakodás nélkül megadni.

Ha veszély volna a késedelemben, a megbízottak közvetlen utasításokat adhatnak, melyek feltétlenül teljesítendőek.

67. § Ezen kívül a jelen rendelet ipar és rendészeti határozatainak pontos betartása felett az illetékes hatóságok is hivatalból és ébren őrködni tartoznak.

8. § Az iparhatóságok pontosan nyilván tartani kötelesek

1) azokat, a kik kerületükben robbanó anyagoknak gyártására és elárusítására engedéllyel bírnak.

2) a kerületekben levő robbanószer gyárakat és

3) az általuk kiállított engedély lapokat és könyveket. (37. §.)

VIII. Fejezet.

Büntető határozatok.

69. § A jelen rendelet bármely megszábanak áthágása a mennyiben az illető cselekmény vagy mulasztás a büntető vagy ipartörvény büntető határozatai alá nem esik, 100 ftig terjedhető pénzbüntetés és 15 napig terjedhető elzárással büntetendő, azon eljárás szerint, s azon hatóságok által, melyeket a bel- és igazságügyi ministerek által 1880. augusztus 17-én 38547 sz. a. egyetértőleg kiadott rendelet megállapította.

Ha a cselekmény vagy mulasztásnak minőségéből az illető egyén személyes megbízhatóságának hiányára alapos következtetés vonható, ugy egyidejűleg, a robbanószer előállítására vagy az eladásra adott engedély is azonnal és minden kártérítés nélkül visszavonható.

Budapest, 1890 évi október hó 8. án.

Gf. Szapáry

Nyílt-tér*)

Minthogy a »Zemplén« 7. számában nevem egy aljas kalauz ros/lelküségé folytán, mint kivandorlasi ügynök meghurczoltatott, ezennel kijelentem, hivatkozva a n. mihályi főszolgabirói hivatal ez ügyben bevégzett vizsgálati jökönyvére, hogy az egész rajtam elkövetett bosszu műve volt a kalauz részéről, kit emiatt törvény elé fogok állítani. Én kereskedői minőségben, beutaztam Szegedet, Barsot és onnan Szombathelyre váltottam jegyet ahová üzleti összeköttetésem folytán utaznom kellett volna, a miben azonban ama lelketlen egyén megakadályozott. Ennyit az igazság érdekében és meghurczolt becsületelem rehabilitására.

Berger Izrael, kereskedő
n.-mihályi lakos.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Szerkesztőségi posta.

K. Gy. urnak. N.-Várad. Levelünk ment.

B. Gy. urnak. M. Jásztréb. A nyugtatót póstára tettük.

Szíves üdvözlöt!

Váljunk el! Papirkosarunk nyugtassa meg!

Ö-nék. Billet d'amour sközetítésével sem a kiadóhivatal, sem a szerkesztőség nem foglalkozik.

F. G. Reményi E. Miskolcon született. A világszerte megünnepelt művész éppen ma érkezett a fővárosból szülővárosába, hogy ottan kezdje meg magyarországi hangverseny-utját.

Felelős szerkesztő:

DÓKUS GYULA.

Főmunkatárs: DONGÓ GY. GÉZA.

Kiadótulajdonos: ÖZV. BORUTH ELEMÉRNE.

Hirdetések.

FK. 5114. szám

1890.

Arverési hirdetményi kivonat.

A s.-a.-ujhelyi kir. trvszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zemplénmegye árvapénztára végrehajtónak Nagy Mihály végrehajtást szenvedő elleni 215 ft tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék (a s.-a.-ujhelyi kir. jbiróság) területén lévő Kiszte község és határában fekvő, a kisztei sz. tjkvben az átalakítás folytán A. I. 1—13. sorsz. a. Nagy Mihály (kinek neje Kurucz Anna) tulajdonul jegyzett 1/4 bel- és kültelekre, 8. öi. sz. házra az árverést 654 ftban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a tettebb megjelölt ingatlan az 1891. évi április hó 9-ik napján délelőtti 9 órakor Kiszte a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%át, vagyis 65 ft 40 krt készpénzben vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ban jelzett árfolyammal szám. és az 1881. nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis. rend. 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál S.-a.-Ujhelyen, 1891. január hó 5-én.

Kolos, kir. trvszki bíró.

Regále-kötvény vásárlás!

Regále kötvény-utalványok-
és szelvényeket legmagasabb áron vásárol
a S.-a.-Ujhelyi takarékpénztár.

Eladó ház.

A Korona-utcza 700-ik szám alatti házastelek, mely 700 frtot jövedelmez, igen előnyös feltételek mellett szabad kézből eladó. Bővebb felvilágosítást adhat e lap kiadóhivatala, a vagy a tulajdonos Szunyoghy József.

Regále szelvényeket és jogokat

legmagasabb áron vásárol

Kelner József fia cég

S.-a.-Ujhelyt.

849. szám.
P. 1891.

Hirdetmény.

Az Egres községben gyakorolt italmérési jogáért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889-ik évi 45896. számú igazságügyministeri rendelet 9 és 10-ik §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére az igények tárgyalására határidőül 1891. évi márc. hó 18-ik napjának d. e. 9 órája a kir. törvényszék elé Kolos Gyula kir. törvényszéki bíró hivatalosbájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelmeztetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezenel idézettek.

S.-a.-Ujhelyben, a kir. törvényszéknek 1891. évi febr. hó 3-án tartott üléséből
Rác, jegyző. Hammersberg, elnök.

Eladó.

A Kossuth-utczában egy belhely szabadkézből eladó. Bővebb értesítést ad a „Zemplén“ kiadóhivatala.

DUBAY ISTVÁN

ASZTALOS

SÁTORALJA-UJHELYBEN.

Ajánlja a nagyérdemű közönségnek dusan felszerelt raktárában (Rákóczy-
utca izr. iskola épületben)

saját készítésü butorait

a legolcsóbb árakban, melyek teljesen a mai kor igényeinek megfelelő izléses
modorban és szilárd kivitelben személyes vezetésem alatt készítettnek.

Beszerezhetők nálam terem-, ebédlő-, háló- stb. szobák berendezései
egy összeségben, valamint részletekben is. Ezen kívül nagy választéku ércz-
és fa-koporsó raktárt tartok, valamint az építkezéseknél előforduló mindennemű
e szakba vágó munkákra is vállalkozom, melyeknek kívánatra tervrajzát is haj-
landó vagyok elkészíteni.

Kérve a szives pártfogást, maradtam

kiváló tisztelettel

Dubay István.

HIRDETMEY.

A s.-a.-ujhelyi polgári takarékpénztár és hitelegylet mindazon zálogtárgyakat, melyek 1890. évi október hó 1-éig ki nem váltattak, folyó évi márczius 22-én délutáni 2 órakor az intézet helyiségében, Kazinczy-utca, Viczmándy-féle házban, hiteles közeg jelenlétében nyilvánosan fogja

elárverelni.

Árverés alá kerül: állam- és értékpapír, arany- és ezüst ékszer, gyöngy, óra stb.
S.-a.-Ujhely, 1891. febr. 17.

Az igazgatóság.

RÓTH BERNÁT

vaskereskedő, gazdasági gépek raktára és bortermelő

S.-a.-Ujhelyt.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy saját termésü szamorodni és aszu boraimat következő áron árusítom el:

Szamorodni borok árai literenkint **60** krtól **1** frtig.

Aszu borok árai literenkint **2** forinttól **3** frtig.

Magamat a nagyérdemű közönség b. pártfogásába ajánlja, maradtam
kiváló tisztelettel

Róth Bernát.

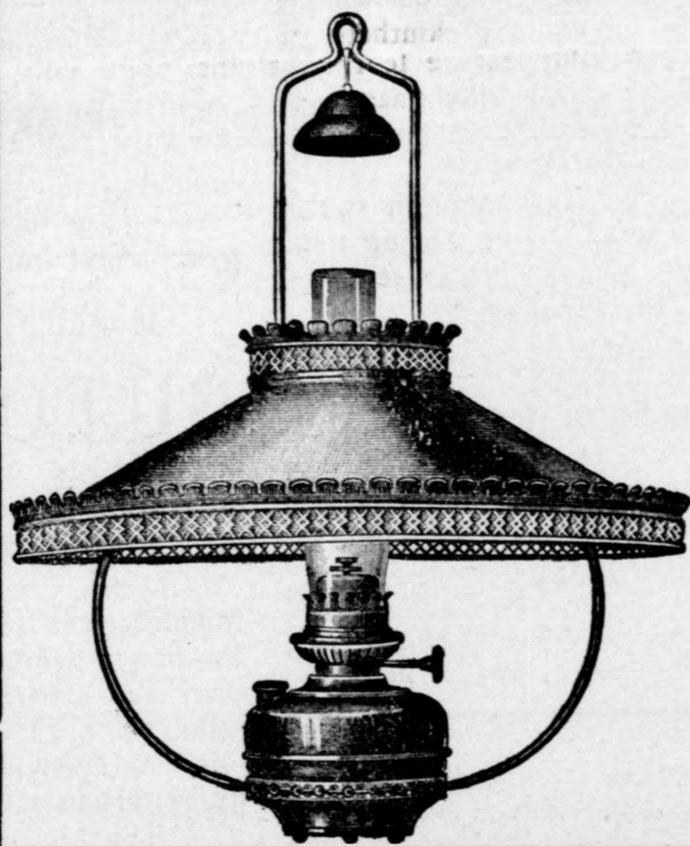
Egy kazal árpa-szalma
eladó.

Bővebb felvilágosítással szolgál
Bolgári András
S.-a.-Ujhely.

SZÖLLŐSY SÁNDOR

SÁTORALJA-UJHELYBEN

ajánlja dusan felszerelt
üveg, porcellán, majolika,
DITMAR-féle lámpa,
Chinai ezüst és konyha felszerelési eszközök
raktárát
legolcsóbb gyári árakban.

Valódi amerikai császár-olaj
nagy raktára.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör“ vendéglő épületében.

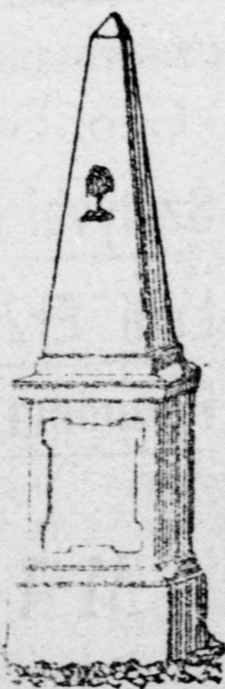
MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,

GRANIT, SZIANIT

és homokkő sirkövet.

Sürgönczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Értékpapirokat
regále-utalványok és jogokat is,
szelvényeket és vertpénzt
vesz és elad és azokra kölcsönöket ad
takarék-betéteket
pedig elfogad kedvező feltételek mellett
a zempléni. keresk.- ipar-, termény- és hitelbank
S.-a.-Ujhelyben.

MEGHIVÁS
A
SZEGI GŐZMALOM
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNAK
S.-A.-UJHELYBEN
1891 márczius hó 22-én, d. e. 10 órakor
a zempléni kereskedelmi-, ipar-, termény- és hitel-
bank helyiségeiben tartandó
RENDES ÉVI KÖZGYÜLÉSÉRE.

A közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlési elnök megválasztása.
2. Az igazgatóság üzleti jelentésének tárgyalása.
3. A felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése.
4. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és az osztalék meghatározása.
5. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére megadandó felmentési határozat.
6. Haláleset következtében üresedésbe jött egy felügyelő-bizottsági tag helyének új választás általi betöltése és esetleg egy póttag választása.

Kelt S.-a.-Ujhelyben, 1891. febr. 14.

Az igazgatóság.

Kivonat az alapszabályokból:

9. §. A közgyűlés áll azon részvényesekből, kik a közgyűlés előtti időben részvényeiket az igazgatóságnál ellennyugta és szavazati jegy mellett letéteményezték.

Eddig még fölülmulhatatlan.

Maager V.-féle
valódi tisztított
DORSMÁJOLAJ
Maager Vilmostói, Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendel-
teik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet,
különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a
nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarna érni.

Egy üveg ára 1 frt, egy üveg fehér 1 frt 50 kr. Kapható a gyári
raktárban Bécsben III. kerület Heumarkt 3., valamint
az osztrák-magyar monarchia legtöbb gyógyszerárában.
Sátoralja-Ujhelyben: csak Zl'nszky J. ur gyógyszerárában.

FLEISCHER ÉS TÁRSA

gépgyára és vasötödéje Kassán, Eperjesi-ut 11. sz.

Ajánl a t. gazdaközönségnek a tavaszi idényre szük-
séges gépeket, nevezetesen **szilárdan szerkesztett**
könnyű sorvelő és szóróvető
gépeket, ekéket és boronákat,
hengereket, lókapákat stb., to-
vábbá Baker- és magtár-rostá-
kat, mely gyártmányainknak
gépgyárunkban **állandóan jelenté-**
keny készletét bírjuk

bizományi raktárt pedig
BEHYNA TESTVÉR uraknál **S.-a.-Ujhelyben.**

Szállítunk továbbá saját gyárt-
mányu s **legjobb szerkezetű szeszgyár-**
és malomberendezéseket, gőzgépeket és
gőzkazánokat, házi és egyéb szivaty-
tyukat, olajsajtókat és olajmagpörkölköket

Elhasznált gépek, különösen
gőzmozgonyok és gőzcséplők
pontos **átigazítását kijavítását** legjutányosabban eszközöljük.
Gyártmányaink képes árjegyzékét b. kívánatra
ingyen és bérmentve küldjük.

Jakobovics Ármin

az „Első Zempléni honi bútór-csarnok“
tulajdonosa
(S.-a.-Ujhelyt, főtér (főközlet Kassán

ajánlja a magas uraságoknak és a n. é. közönségnek, akik bútort
vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes ki-
szolgáltatásban akarnak részesülni, **5 teremben nagyszerűen beren-**
dezett

bútorgyári telepét

meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést sze-
rezni, hogy **minden versenyt fölülmúló olcsó árak mellett szilárd**
gyártmányt korszerű, izléses kivitelben csakis

Sátoralja-Ujhelyben és Kassán ilyenmü egyedül létező
BÚTORTERMEIMBEN

szereshetik be. Elsőrendű szakiparosaim közreműködésével azon
kellemes helyzetben vagyok, hogy nálam mindennemű künő **asz-**
talos- és kárpitos-bútorok valamint **fantasie- és disz-bútor** s leg-
elegánsabban teljesen felszerelt **urasági szalon, boudoir, ebédlő- és**
fogadóterem részére a most divatozó fanemekben és a **legújabb**
alakban; nemkülönben szalongszövetekkel, különféle szövetekkel,
diszesen kárpitozva, meglepő választékban és oly különböző
jutányos árak mellett készletben találhatók, hogy bevásárlását
mindenki **igényeinek megfelelően teljes megelégedésére a legolcsóbb**
gyári árban szeresheti be.

Továbbá ajánlom még dúsan felszerelt
tükör- és képraktáramat.

A n. é. közönség becses pártfogását és számos látogatást
kérve, maradtam **kiváló tisztelettel**

Jakobovics Ármin.

Gróf Schönborn Ervin ásványforrásai:

Szolyvai Hathatós nátrontartalmu savanyuviz.
Luhi Erzsébet Gyógyviz gyomor-, hólyag- és hurutbán-
talmak ellen.
Pannonia Hazánk legkitünőbb savanyuvize.

Kizárólagos szétküldés
MATTONI ÉS WILLE
szerb királyi udvari szállítók
BUDAPESTEN.